

Helsingin kaupunki

Vuosikertomus 2013

Sisältö

Kaupunginjohtajan katsaus	3
Helsingin kaupungin organisaatio	4
Helsinki-konserni	5
Kaupunginvaltuusto 2013	6
Kaupunginhallitus 2013	7
Kaupunginhallituksen konsernijaosto 2013	7
Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto 2013	7
Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto 2013	7
Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaosto 2013	7
Kaupunginjohtajan toimiala	8
Rakennus- ja ympäristötoimi	10
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	12
Sosiaali- ja terveystoimi	14
Sivistys- ja henkilöstötoimi	16
Tilinpäätöstiedot 2013	18
Tietoja Helsingistä	31

Hyvä lukija,
Vuonna 2013 käynnistynyt uusi valtuustokausi aloitettiin epävarmoissa talousnäkymissä. Heti keväällä kaupunginvaltuusto linjasi alkaneelle nelivuotiskaudelle keskeiset tavoitteet ja kehittämiskohteet sekä tärkeimmät toimenpiteet uudessa strategiaohjelmassaan.

Hyvinvointipalvelujen, kaupunkirakenteen ja kilpailukyvyn lisäksi uudessa strategiassa korostuu tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen sekä avoimuus ja osallisuus. Avaimessa kaupungissa tieto on helpos-ti saavutettavissa ja päätöksenteko avointa.

Uudessa strategiaohjelmassa päätettiin myös kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisesta, jonka tavoitteena on kunnallisvaalituloksen heijastuminen kaupungin johtoon ja päätöksentekoon vahvemmin. Uudistusta valmistelemaan perustettiin kaupunginhallituksen alaisuuteen johtamisen jaosto. Lisäksi kaupunkitason tietohallintoasioita varten perustettiin tietotekniikkajaosto.

Sosiaali- ja terveystoimen uudistus astui voimaan vuoden vaihteessa. Sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen yhdistämisellä haetaan sujuvuutta hoitoketjuihin sekä entistä vahvempaa asukaslähtöisyyttä. Uudistuksen myötä myös uusi varhaiskasvatusvirasto aloitti toimintansa.

Kaupungin keskushallinnon kolme virastoa päätettiin koota yhdeksi kaupunginkansliaksi.

Uudistuksen keskeisenä tavoitteena on kaupunkikonsernin johtaminen yhtenä kokonaisuutena, elinkeinopoliitiikan vahvistaminen sekä avoimuuden ja osallisuuden edistäminen.

Suurena haasteena jatkui kaupungin talouden tasapainottaminen. Strategiaohjelmassa määritettyjen toimenpiteiden avulla pyritään hidastamaan kaupungin velkaantumista. Käyttömenojen kasvu pidetään kustannustason nousun sekä asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella yhden prosentin tuottavuuden parantamisen tavoitteella. Investoinneissa otettiin käyttöön 435 miljoonan euron vuosiraami.

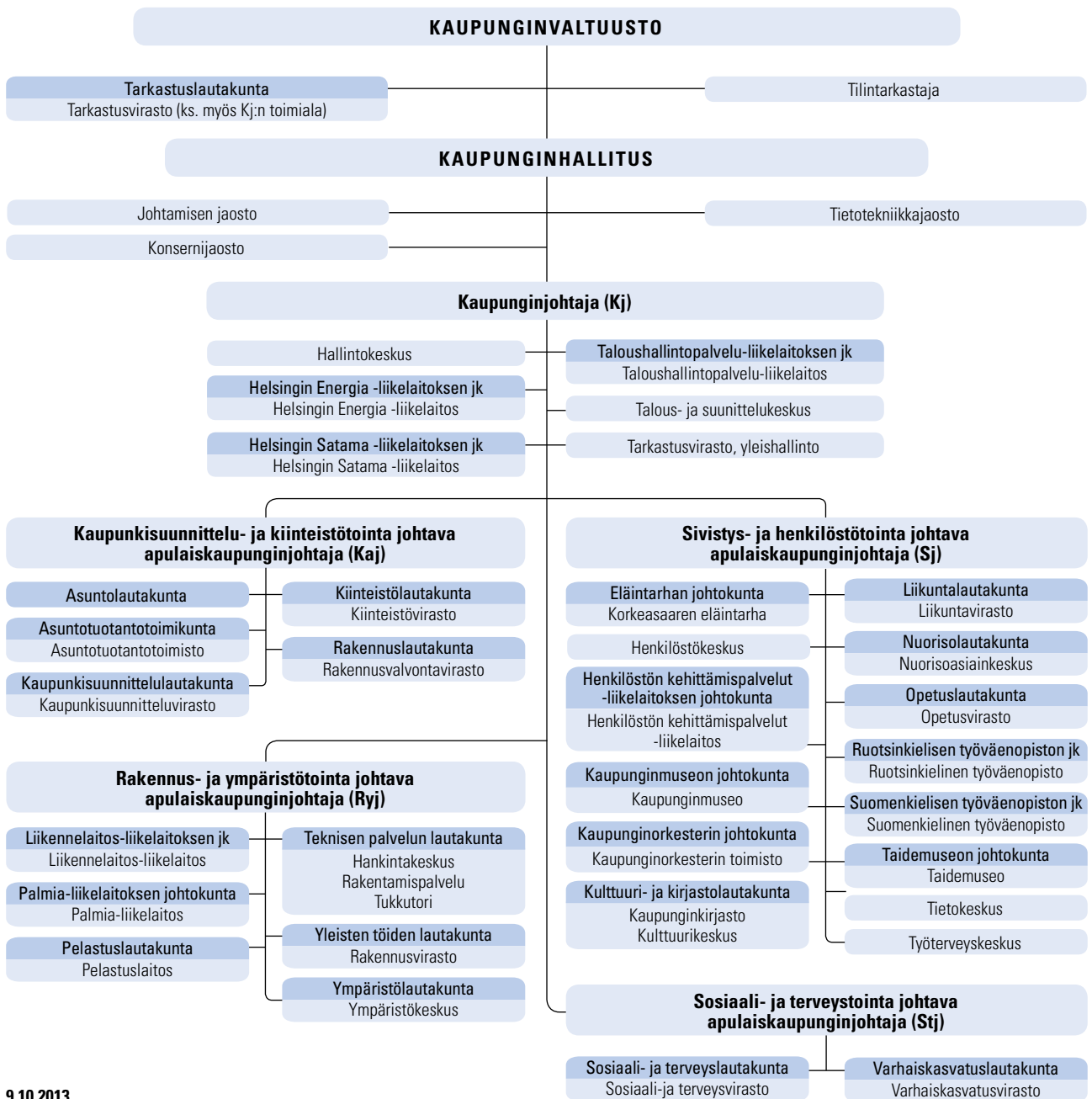
Matkailun hyvä kehitys jatkui. Vaikka kokonaisyöpymismäärä hie-man laski, saavutettiin uudet ennätukset lento-, laiva- ja risteilymatkustajamäärissä. Lentoasemalla ylittyi 15 miljoonan matkustajan raja. Suomen suurin yleisötapahtuma oli Helsingin isännöimä suurten purjelaivojen Tall Ships Races -kilpailu, joka houkutteli yli puoli miljoonaa katsojaa. Pohjois-Euroopan ja Venäjän johtava kasvuyrityksille suunnattu Slush-kohtaaminen keräsi myös ennätysyleisön ja vahvisti Helsingin asemaa maailman kiinnostavimpien startup-kaupunkien joukossa.

Jussi Pajunen
kaupunginjohtaja

PERTTI INSONEN

Helsingin kaupungin organisaatio

9.10.2013

Pysyvät toimikunnat ja neuvottelukunnat

Kaupunginhallituksen asettamat pysyvät toimi- ja neuvottelukunnat:

Elinkeinoneuvottelukunta
Energiansäästöneuvottelukunta
Esteettömyysasioiden neuvottelukunta
Helsingin kaupungin ja Helsingin yliopiston
yhteistyöneuvottelukunta
Henkilöstökassatoimikunta
Historiatoimikunta

Maahanmuutto- ja kotouttamisasioiden
neuvottelukunta
Nimistötoimikunta
Pelastuspalveluneuvottelukunta
Poliisin neuvottelukunta
Rintamaveteraaniain neuvottelukunta
Sääntötoimikunta

Tasa-arvotoimikunta
Työllistämistoimikunta
Urheilupalkintotoimikunta
Vaalivalmistelutoimikunta
Vammaisneuvosto
Vanhusneuvosto
Vapaaehtoistyön neuvottelukunta

Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjauksen nykyinen toimintamalli on ollut käytössä vuodesta 2004 ja sitä on täydennetty perustamalla vuoden 2009 alusta kaupunginhallituksen konsernijaosto. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ohjauksen välineeksi Helsingin kaupungin konserniohjeen tammiukuussa 2008 ja kaupunginhallituksen konsernijaosto syyskuussa 2009 johtamisen ja hallinnon keskeiset periaatteet Helsingin kaupunkikonsernissa.

Konserniohjausta on kehitetty kaupunginhallituksen 30.10.2006 päättämien kehittämislinjausten ja kaupunginvaltuuston hyväksymiin strategiaohjelmiin sisältyvän tytäryhteisöstrategian mukaisesti. Strategiaohjelman 2013–2016 mukaan kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena, konserniohjausta tehostetaan ja selkiytetään, omistajapolitiikkaa selkiytetään ja organisaatiota kehitetään asukkaiden palvelujen parantamiseksi.

Kaupunkikonsernin tytäryhteisöt noudattavat hyväksytyn strategiaohjelman peruslinjauksia.

Olenaiset konsernia koskevat tapahtumat

Jääkenttäsäätiön tytäryhteisöjen kesken toteutettiin sulautumisjärjestelyjä. Helsingin Ice Sport Center Oy ja Vuosaaren Liikuntakeskus Oy sulautuivat Helsingin Liikuntahallit Oy:öön. Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä ostettiin yhtiön omistamat Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy:n osakkeet. Helsingin Bussiliikenne Oy:n omistusosuus yhtiöstä oli 30 prosenttia. Helsingin kaupunki käynnisti kuntalain muutoksen johdosta selvitykset kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavien tehtävien kartoittamiseksi ja tarvittavien toimenpiteiden valmistelemiseksi.

Tarkastelun piirissä on erityisesti Helsingin Energia -liikelaitoksen, Helsingin Satama -liikelaitoksen ja Palmia -liikelaitoksen toiminta.

Kuntalain siirtymäsäännöksissä yhtiöittämisvelvollisuudelle asetettiin siirtymäaika vuoden 2014 loppuun

(julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisten palvelujen osalta siirtymäaika on vuoden 2016 loppuun).

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernijohto valvoo tytäryhteisöjen toimintaa ja tuloksellisuutta säännöllisesti muun muassa seurantaraporttien avulla. Raporteissa esitetään kustakin tytäryhteisöstä toiminnan ja talouden kehittymistä koskevat tiedot yhteisöjen toimittamien osavuositaksien perusteella. Tytäryhteisöjen seurantaraportteihin sisältyvät kuvaukset tytäryhteisöjen tunnistamista riskeistä.

Kaupungin omistamien vuokra-asuntoyhtiöiden seuranta varten kiinteistöviraston kiinteistöjen kehittämisyksikkö tuottaa seurantaraportin vuosittain. Raportin tiedot asunto-omaisuudesta, vuosikatsaukset, tunnusluvut sekä vertailutiedot ovat yksityiskohtaisia. Raportti käsittelee vuosittain kaupunginhallituksen konsernijaostossa. ■

Helsingin kaupungin konserniyhteisöt

Tytäryhteisöt

- Auroranlinna Koy
- Etelä-Hermannin Pysäköinti Oy
- Finlandia-talo Oy Helsinki
- Forum Virium Helsinki Oy
- Gardenia-Helsinki Oy
- Hansasilta Koy Helsinki
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin Asumisoikeus Oy
- Helsingin Asuntokantaa Oy
- Helsingin Bussiliikenne Oy
- Helsingin Harmajankatu As Oy
- Helsingin Hermanninkulma As Oy
- Helsingin Ice Sport Center Oy
- Helsingin Kartanonisäntä As Oy
- Helsingin kaupungin asunnot Oy
- Helsingin Konsernihankinta Oy
- Helsingin Korkotukiasunnot Keskäinen Koy
- Helsingin Kuparitie 5 As Oy
- Helsingin Leijona Oy
- Helsingin Liikuntahallit Oy
- Helsingin Malminkatu 3 Koy
- Helsingin Matkailu Oy
- Helsingin Nattastenpolku As Oy
- Helsingin Palveluasunnot Koy
- Helsingin Santakuja As Oy
- Helsingin Sinikaisla As Oy
- Helsingin Sähkötalo Koy
- Helsingin Tennispalatsi Koy
- Helsingin Tiedepuiston Yrityshuone Oy
- Helsingin Toimitilat Koy
- Helsingin V Yhteiskoulun Talo Oy
- Helsingin Varustuskenttä 1 As Oy
- Helsingin Vellamonkatu 29 As Oy
- Helsingin Väylä Oy

- Helsingin Ympäristötalo Koy
- Helsinki Abroad Ltd Oy
- Helsinki Region Marketing Oy
- Helsinki Stadion Oy
- Hämeentien Pysäköinti Oy
- Intiäkatu 31 Koy
- Itä-Pasilan Pysäköinti Oy
- Jätkäsaaren jätteen putkieräys Oy
- Kaapelitalo Koy
- Kaisaniemen Metrohalli Koy
- Kalasataman jätteen putkieräys Oy
- Kallahden Pysäköinti I Oy
- Kivikon Pysäköinti I Oy
- Kivikon Pysäköinti II Oy
- Kontulan palvelutalo Oy
- Käpylän Terveystalo Koy
- Lasipalatsin Mediateksti Oy
- Länsi-Viikiniemen Pysäköinti Oy
- Malmi Liiketalo Oy
- Malmi Pysäköintitalo Oy
- Mankala Oy
- Merimiehenkatu 12 As Oy
- Metropolilab Oy
- Mitox Oy
- Mosaikkitorin Pysäköintilaitos Koy
- Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy
- Paciuksenkadun Pysäköinti Oy
- Paciuksenkatu 4 As Oy
- Pakkalantie 30 Koy
- Paloheinän Palvelukeskus Koy
- Palvelukeskus Albatross Oy
- Parmaajapuisto Koy
- Posivire Oy Helsinki 65
- Puistolän Pankkitalo Koy
- Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy
- Rastilankallion Pysäköinti Oy
- Rastilankallion päiväkotit Koy
- Ruskeasuon Asunnot Koy

Tytärsäätiöt

- Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö
- Helsingin Musiikkitalon säätiö
- Helsingin Seniorisäätiö
- Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö (Helsingin kaupunginteatteri)
- Helsinki-viikon säätiö
- Jääkenttäsäätiö
- Niemikotisäätiö
- Oulunkylän Sairaskotisäätiö
- Stadion-säätiö
- UMO-säätiö

Osakkuus- ja omistusyhteisöt

- Arabian Palvelu Oy
- Art and Design City

- Asemapäällikönkatu 5 Koy
- Espoon Terminaalit Koy
- Finestlink Oy
- Greater Helsinki Promotion Ltd Oy
- Haapaniemenkatu 7–9 Koy
- Helsingin Humalistonkatu 4 Koy
- Helsingin Itämerenkatu As Oy
- Helsingin Karhusuontie 53 As Oy
- Helsingin Laivapoika As Oy
- Helsingin Mannerheimintie 13a Koy
- Helsingin Musiikkitalo Oy
- Helsingin Ruoholahdenpuisto As Oy
- Helsingin Ruoholahdentori As Oy
- Helsingin Rusokkikuja As Oy
- Helsingin Tapulikaupungintie 5 Koy
- Helsinki Business and Science Park Oy Ltd
- Herttoniemen Pysäköinti Oy
- Itätori Koy
- Kaivonkatsojantien Pysäköinti Oy
- Kalasataman Palvelu Oy
- Kartanonmetsäntie 13 As Oy
- Katjanokan Huolto Oy
- Keskeisen Rannan Pysäköinti Oy
- Kotitie 45–47 As Oy
- Kumpulantie 1 Koy
- Kurkimaan Huolto Oy
- Kytösuontien Pysäköinti Oy
- Laajasalon Palloiluhallit Koy
- Latokartanon Pysäköinti Oy
- Lehtisaaren Huolto Oy
- Länsimetro Oy
- Maatullinaukio Koy
- Maistraattintori Koy
- Malminkadun Pysäköinti Oy
- Mechelininkatu 38 As Oy
- Mellunmäen Autopaikat Oy

- Mellunmäen Liike- ja toimintakeskus Koy
- Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy
- Pietarinkatu 6 As Oy
- Pihlajamäen Liiketalo Oy
- Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy
- Runeberginkatu 4 b As Oy
- Runeberginkatu 63 As Oy
- Siltakeskus Oy
- Soittokuja Koy
- Strömbergin Pysäköinti Oy
- Suomen Merituuli Oy
- Syreeni As Oy
- Tapulikaupungin palvelutalo Koy
- Tapulin huolto Oy
- Tilkankadun Pysäköinti Oy
- Tollinpolku As Oy
- Tulisuontien Pysäköinti Oy
- Turkismiehentie 8 Koy
- Uudenmaan Sairaalaopisto Oy
- Vantaan Energia Oy
- Voimapiha Oy Helsinki

Kuntayhtymät

Helsinki on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS)
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- Kärkällä samkommun
- Uudenmaan liitto
- Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä

PERTTI NISONEN

Puheenjohtaja
Mari Puoskari, Vihr.

PERTTI NISONEN

I varapuheenjohtaja
Harry Bogomoloff, Kok.

PERTTI NISONEN

II varapuheenjohtaja
Sara Paavolainen, SDP

- Olli Sademies
- Pekka Tiisanen
- Antti Valpas
- Meri Vennamo

Ruotsalainen Kansanpuolue r.p.

Valtuutetut (5)

- Astrid Thors
(ero 25.8.2013 alkaen)
- Marcus Rantala
- Björn Månsson¹
- Päivi Storgård
- Gunvor Brettschneider
- Nils Torvalds
(11.9.2013 alkaen)

Varajäsenet

- Jan D. Oker-Blom
- Laura Finne-Elonen
- Patrik Gayer
- Veronica Hertzberg
- Charlotte (Lotte) Granberg-Haakana (11.9.2013 alkaen)

Kaupunginvaltuutetut

Kaupunginvaltuutettujen ja varavaltuutettujen ryhmitys puolueittain äänimäärän mukaisessa järjestyksessä 2013

Kansallinen Kokoomus r.p.

Valtuutetut (23)

- Jan Vapaavuori
- Jaana Pelkonen
- Juha Hakola
- Lasse Männistö¹
- Sirpa Asko-Seljavaara
- Wille Rydman
- Harry Bogomoloff
- Fatbardhe Hetemaj
- Arja Karhuvaara
- Terhi Koulumies
- Seija Muurinen
- Ulla-Marja Urho
- Laura Riissanen
- Hennariikka Andersson
- Risto Rautava
- Kauko Koskinen
- Jarmo Nieminen
- Timo Raittinen
- Matti Enroth
- Pekka Majuri
- Pia Pakarinen
- Matti Niiranen
- Tatu Rauhamäki

Varajäsenet

- Johanna Sydänmaa
- Aura Salla
- Heimo Laaksonen
- Anniina Palm
- Hannele Luukkainen
- Mukhtar Abib
- Pekka Mattila
- Lea Saukkonen
- Dennis Pasterstein
- Maritta Hyvärinen
- Tapio Klemetti
- Petri Roininen
- Hanna Lähteenmäki
- Tuomas Nurmela

- Sami Heistaro
- Ted Apter
- Laura Simik
- Laura Nurminen
- Anni Laitasalo
- Heidi Ekholm-Talas
- Marjaana Syrjälä
- Katja Ivanitskiy
- Saido Mohammed

Vihreä Liitto r.p.

Valtuutetut (19)

- Osmo Soininvaara
- Heidi Hautala
- Anni Sinnemäki
- Outi Alanko-Kahiluoto
- Johanna Sumuvuori
- Otso Kivekäs
- Mari Puoskari
- Emma Kari¹
- Tuuli Kousa
- Zahra Abdulla
- Minerva Krohn
- Jukka Relander
- Hasmin Hamid
- Leo Stranius
- Hannu Oskala
- Erkki Perälä
- Mari Holopainen
- Suzan Ikävalko
- Jussi Chydenius

Varajäsenet

- Tuomas Rantanen
- Sirkku Ingervo
- Sanna Vesikansa
- Elina Moisio
- Otto Lehtipuu
- Ville Ylikahri
- Jessica Karhu
- Kimmo Helistö
- Maria Ohisalo

- Katriina (Kati) Juva
- Riitta Skoglund
- Antti Möller
- Meri Ovaskainen
- Katri Korolainen-Virkajärvi
- Laura Nordström
- Meeri Kuikka
- Essi Kuikka
- Tuomas Tuure
- Johanna Nuorteva

Suomen Sosialidemokraattinen puolue r.p.

Valtuutetut (15)

- Eero Heinäluoma
- Pentti Arajärvi
- Sara Paavolainen
- Päivi Lipponen
- Nasima Razmyar
- Pilvi Torsti
- Ilkka Taipale
- Maija Anttila
- Tarja Tenkula
- Osku Pajamäki¹
- Thomas Wallgren
- Ville Jalovaara
- Jukka Järvinen
- Terhi Mäki
- Tuomo (Tumppi) Valokainen

Varajäsenet

- Jape Lovén
- Tomi Savander
- Kaarin Taipale
- Mari Rantanen
- Mirka Vainikka
- Ann Selin
- Tarja Kantola
- Antti Vuorela
- Jorma Bergholm
- Sinikka Vepsä

- Jaana Aaltonen
- Karita Toijonen
- Jouko Malinen
- Heta Välimäki
- Anita Vihervaara

Vasemmistoliitto r.p.

Valtuutetut (9)

- Paavo Arhinmäki
- Silvia Modig
- Sirpa Puhakka
- Dan Koivulaakso
- Veronika Honkasalo
- Eija Loukoila¹
- Pekka Saarnio
- Sami (Frank) Mutttilainen
- Anna Vuorjoki

Varajäsenet

- Petra Malin
- Vesa Korkkula
- Henrik Nyholm
- Hanna Mithiku
- Miina Kajos
- Riku Ahola
- Kirsi Pihlaja
- J.P. Roos
- Anu Suoranta

Perussuomalaiset r.p.

Valtuutetut (8)

- Jussi Halla-aho
- Tom Packalén
- Mika Raatikainen
- Nina Huru
- René Hursti
- Harri Lindell¹
- Seppo Kanerva
- Helena Kantola

Varajäsenet

- Belle Selene Xia
- Nuutti Hyttinen
- Maria Landén
- Pertti Villo

Suomen Keskusta r.p.

Valtuutetut (3)

- Laura Kolbe
- Terhi Peltokorpi¹
- Timo Laaninen

Varajäsenet

- Markku Vuorinen
- Abdirahim Hussein Mohammed
- Tiina Tasmuth

Suomen Kristillisdemokraatit r.p.

Valtuutetut (2)

- Mika Ebeling¹
- Sari Mäkimattila

Varajäsenet

- Tuulikki Vuorinen
- Heini Röyskö

Suomen kommunistisen puolueen ja Helsinki- listojen valtuustoryhmä

Valtuutetut (1)

- Yrjö Hakanen¹

Varajäsenet

- Seppo (Steen¹) Lampela
- Heikki Takkinen

¹ Valtuustoryhmän
puheenjohtaja

PERTTI NISONEN

Puheenjohtaja
Tatu Rauhamäki, Kok.
Kaupunginhallitus,
Sosiaali- ja terveysjaosto

PERTTI NISONEN

I varapuheenjohtaja
Osku Pajamäki, SDP
Kaupunginhallitus,
Konsernijaosto,
Johtamisen jaosto

PERTTI NISONEN

II varapuheenjohtaja
Emma Kari, Vihr.
Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Puheenjohtaja Tatu Rauhamäki, Kok.	Ulla-Marja Urho
I varapuheenjohtaja Osku Pajamäki, SDP	Nina Castén
II varapuheenjohtaja Emma Kari, Vihr.	Tuomas Rantanen
Juha Hakola, Kok.	Seija Muurinen
Lasse Männistö, Kok.	Laura Kolbe, Kesk.
Laura Rissanen, Kok.	Jarmo Nieminen
Arja Karhuvaara, Kok.	Kauko Koskinen
Tuuli Kousa, Vihr.	Jasmin Hamid
Hannu Oskala, Vihr.	Jussi Chydenius
Erkki Perälä, Vihr.	Otso Kivekäs
Tarja Tenkula, SDP	Tuomas Kurttila
Pilvi Torsti, SDP	Jorma Bergholm
Sirpa Puhakka, Vas.	Dan Koivulaakso
Jussi Halla-aho, PS	Belle Selene Xia
Marcus Rantala, RKP	Björn Månsson

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto (4.2.2013 asti)

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Puheenjohtaja Tatu Rauhamäki, Kok.	Sirpa Asko-Seljavaara
Varapuheenjohtaja Sirkku Ingervo, Vihr.	Jussi Tarkkanen
Seija Muurinen, Kok.	Ari Huovinen
Olli Valtonen, Kok.	Heidi Ruhala
Sami Heistaro, Kok.	Tuomas Nurmela
Mari Puoskari, Vihr.	Sanna Vesikansa
Hannu Tuominen, Vihr.	Tuuli Kousa
Jouko Malinen, SDP	Reijo Vuorento
Terhi Mäki, SDP	Sara Paavolainen
Tarja Tenkula, SDP	Vertti Kiukas
Jouko Kajanoja, Vas.	Miina Kajos
Jan D. Oker-Blom, RKP	Nils Torvalds
Nina Huru, PS	Eeva Kuuskoski, Kesk.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Puheenjohtaja Tuuli Kousa, Vihr.	Jussi Chydenius
Varapuheenjohtaja Osku Pajamäki, SDP	Tarja Tenkula
Lasse Männistö, Kok.	Arja Karhuvaara
Ulla-Marja Urho, Kok.	Juha Hakola
Laura Rissanen, Kok.	Kauko Koskinen
Tuomas Rantanen, Vihr.	Jasmin Hamid
Pilvi Torsti, SDP	Jorma Bergholm
Dan Koivulaakso, Vas.	Sirpa Puhakka
Jussi Halla-aho, PS	Belle Selene Xia

Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaosto (28.10.2013 alkaen)

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Puheenjohtaja Otso Kivekäs, Vihr.	Jasmin Hamid
Varapuheenjohtaja Ulla-Marja Urho, Kok.	Arja Karhuvaara
Ossi Mäntylähti, Kok.	Joona Haavisto
Katrina Harjuhahto-Madetoja, Kok.	Hannele Luukkainen
Minerva Krohn, Vihr.	Hannu Oskala
Kaarin Taipale, SDP	Jouko Malinen
Tuomas Kurttila, SDP	Miriikka Laakkonen
Mikko Pöri, Vas.	Juho Lindman
Kristina Juth, RKP	René Hursti, PS

Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto (29.11.2013 alkaen)

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Puheenjohtaja Lasse Männistö, Kok.	Terhi Peltokorpi, Kesk.
Varapuheenjohtaja Osku Pajamäki, SDP	Maija Anttila
Laura Rissanen, Kok.	Seija Muurinen
Jarmo Nieminen, Kok.	Pekka Majuri
Emma Kari, Vihr.	Ville Ylikahri
Erkki Perälä, Vihr.	Tuuli Kousa
Pilvi Torsti, SDP	Jorma Bergholm
Sirpa Puhakka, Vas.	Silvia Modig
Harri Lindell, PS	Marcus Rantala, RKP

Kaupunginjohtaja Jussi Pajunen

- Kaupungin toiminnan ja talouden yleissuunnittelu
- Konserniohjaus
- Talousarvion valmistelu ja sen noudattamisen valvonta
- Sisäinen tarkastus
- Helsingin Energia
- Helsingin Satama
- Taloushallintopalvelu
- Elinkeinoasiat, matkailu, tapahtumat
- Valmiussuunnittelu
- Kansainväliset asiat
- Viestintä

Kunnalliset liikelaitokset:

- Helsingin Energia (1 138)
- Helsingin Satama (166)
- Taloushallintopalvelu (407)

Virastot:

- Hallintokeskus (242)
- Talous- ja suunnittelukeskus (235)
- Tarkastusvirasto (18)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Toimialan avainlukuja:

Koko kaupunki

Koko kaupungin ulkoiset toimintamenot, milj. euroa 4 673,0

Kaupunginjohtajan toimiala

Toimintatulot, milj. euroa 10,3

Toimintamenot, milj. euroa 124,5

Toimintamenot/as., euroa 203,3

Toimialaan kuuluvat liikelaitokset

Helsingin Energia -liikelaitos / Liikevaihto, milj. euroa 746,6

Helsingin Satama -liikelaitos / Liikevaihto, milj. euroa 89,0

Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu (Talpa) -liikelaitos / Liikevaihto, milj. euroa 26,4

Henkilöstömäärä

(ml. toimialan liikelaitokset) 2 206

Koko henkilöstöstä, % 5,5

Vuosi 2013 oli Helsingin kaupungin taloudessa hieman talousarviossa odotettua myönteisempi. Kaupungin talous toteutui jokseenkin samalla tasolla kuin vuonna 2012, mutta oli kuitenkin selvästi vuotta 2011 heikompi. Verotulokehitys oli myönteinen kasvun ollessa edelliseen vuoteen nähden 5,3 prosenttia, mutta lähes puolet tästä kasvusta oli seurausta tilitysteknisistä syistä. Kunnallisvero oli 18,5 prosenttia.

Kaupungin palvelutuotannon toimintamenojen kasvu oli 3,6 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli noin 4,8 prosenttia. Viiden edellisen vuoden aikana Helsingin lainakanta on yli kaksinkertaistunut nykyiseen noin 1,5 miljardiin euroon. Kasvua vuodentakaisesta oli vuoden 2013 lopussa noin 290 miljoonaa euroa. Lainakan-
nan kasvuvauhdin taltuttamiseksi Helsinki on pyrkinyt parantamaan palveluntuotannon tuottavuutta hillitsemällä vuosittaisten toimintamenojen kasvuvauhtia. Menokasvu taittui-
kin edellisvuoden korkealta tasolta, mutta edelleen Helsingin menokasvu oli selvästi koko maassa toteutunut-
ta suurempi. Koko maassa kuntien ja kuntayhtymien menokasvu jäi ennak-
kotietojen mukaan 2,6 prosenttiin. Kaupungin vuosikate oli hieman edel-
lisvuotta parempi, mutta tulorahoitus

ei edelleenkään riittänyt investointien rahoittamiseen.

Liikelaitosten tuloskehitys

Helsingin Energian sähkön kokoi-
naismyynti, 7,5 terawattituntia, toteutui edellisvuoden tasolla. Kes-
kimääräistä lämpimämpi vuosi las-
ki kaukolämmön tuotannon määrää. Kaukolämmön myynti oli viisi pro-
senttia vähemmän kuin vuotta aiem-
min. Merivettä, jäteveden lämpö-
sisältöä ja yhteistuotannon lämpöä
hyödyntävän kaukojäähdytyksen
tuotanto kasvoi 34 prosenttia edel-
lisvuodesta. Liikevaihto oli 747 mil-
joonaa euroa, laskua edellisvuodes-
ta 19 miljoonaa euroa. Tulos ennen
tilinpäätössiirtoja oli 204 miljoonaa
euroa eli 4 miljoonaa vuoden 2012
tulosta parempi.

Helsingin Sataman tulostavoitteet
saavutettiin. Tavaraliikenteessä kehi-
tyks oli vaisua ja jäi alkuvuoden hitaan
kehityksen vuoksi hieman edellis-
vuotta pienemmäksi, mutta talou-
dellinen tulos ylitti edellisvuoden
tason. Laivamatkailussa saavutettiin
jälleen uusi ennätys. Laivakäyntejä
oli 8 122. Laivakäyntien määrä vähe-
ni hieman, mutta satamaan liiken-
nöineiden alusten yhteenlaskettu
kuljetuskapasiteetti kuitenkin kasvoi,
sillä aluskoot kasvoivat enemmän
kuin käyntimäärät vähenivät. Sata-

man toimintavuoden liikevaihto oli 89 milj. euroa, joka on 2,1 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Liikelaitosten yhtiöittämisvelvollisuus

Kuntalakiin voimaantulleen muutoksen vuoksi kunnan on annettava kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi. Siirtymäaika on vuoden 2014 loppuun. Helsingin Energia-liikelaitoksen ja Helsingin Satama-liikelaitoksen osalta käynnistettiin selvitykset toimintojen yhtiöittämisestä. Palmia-liikelaitoksen osalta käynnistettiin selvitys toiminta- ja hallintomallin järjestämisestä kuntalain kilpailuneutraliteettisäännösten edellyttämällä tavalla. Lisäksi käynnistettiin strategiaohjelmassa edellytetty HKL-liikelaitoksen toimintamallin selvittäminen.

Helsingin asukasluku kasvaa

Vuodenvaihteessa 2013–2014 Helsingin asukasluku oli noin 612 600 asukasta. Asukasluku kasvoi 8 600 asukkaalla vuonna 2013. Ulkomaan kansalaisten määrä kasvoi 2 700 hengellä ja muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten määrä 5 200 hengellä. Vieraskielisen väestön määrä oli 13 prosenttia kaupungin asukasluvusta. Kokonaisuuttovoitto oli yhteensä noin 6 700 asukasta. Kotimainen muuttovoitto kasvoi, mutta ulkomainen muuttovoitto pieneni edellisvuodesta.

Virkeä kaupunki

Helsinki on tapahtumien ja festivaalien kaupunki. Vuoden suur tapahtumista tärkein oli Tall Ship Races Helsinki 2013, jossa vieraili miehistöjä ainakin 37 maasta. Purjehdustapahtuma sai liikkeelle kiinnostuneen yleisön ja taloudellisesti se merkitsi jopa 30 miljoonan euron tuloja Helsingin seudulle.

Helsingin viihtyvyyttä ja vetovoimaisuutta ovat lisänneet myös lukuisat pienemmät tapahtumat, joita

TIMO SANTALA

ovat ideoineet ja organisoineet erilaiset yhteisöt, ryhmät, asukkaat ja yrittäjät. Ravintolapäivät, siivouspäivät ja monet muut asukasaktiivisuuden ansiosta syntyneet ilmiöt ovat tuoneet kaupunkiin uutta yhteisöllisyyttä. Kaupunki pyrkii olemaan mahdollistava kumppani kaikessa asukkaiden omaehtoisessa toiminnassa.

Helsingin matkailu- ja kongressimäärät ovat kehittyneet positiivisesti. Uusia ennätyksiä syntyi lento- ja laivaliikenteessä. Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärä nousi 15,3 miljoonaan matkustajaan, Helsingin satamien matkustajaliikenne 11,6 miljoonaan matkustajaan ja kansainvälisten risteilymatkustajien määrä 420 000:een. Yöpymisten määrä ei kuitenkaan kasvanut, vaan väheni 3 prosenttia edellisvuodesta. Kansainvälisessä risteilyliikenteessä saavutettiin ennätys. Helsingissä vieraili 420 000 risteilymatkustajaa, kasvua oli 15 prosenttia edellisvuodesta.

Kansainvälisiä kongresseja järjestettiin enemmän kuin koskaan aiemmin. Ne toivat kaupunkiin yli 31 000 kokousvierasta ja noin 51 miljoonan euron matkailutulot. Ennätystuloksellaan Helsinki oli jälleen suomalaisten kongressikaupunkien kärkisijalla.

Tieto avoimeksi

Päätöksenteosta ja hallinnosta syntyvää tietoa avataan määrätietoisesti

asukkaiden käyttöön. Pääkaupunkiseudun avoimen julkisen datan palvelu Helsinki Region Infoshare palkittiin Euroopan Unionin julkishallinnon innovaatiokilpailussa. Uusia palveluja avoimen tiedon alueilla etsitään ja tietoa tarjotaan myös käytettäväksi niille, joilla on ideoita sen hyödyntämiseen.

Tiedon avoimuuden rinnalla tärkeitä kehityshankkeita on asiointipalvelujen rinnalla muun muassa kaupunkilaisia palveleva palautejärjestelmä. Vuorovaikutusta päättäjien, virkamiesten ja asukkaiden kesken on haluttu entisestään lisätä.

Seutuyhteistyö

Seutuyhteistyön keskeisiä keskustelunaiheita olivat kuntauudistuksen valmistelu laajoin lausuntokierroksineen. Metropolialueen esiselvitys johti metropolihallintoa koskevan lainsäädäntötyön valmistelun käynnistymiseen valtionhallinnossa. Valtiovarainministeriö käynnisti Helsingin ja kahdeksan kunnan kuntajakoselvityksen. Myös laajaa sote-ratkaisun valmistelua jatkettiin. Pääkaupunkiseudun yhteistyössä keskeisiä aihealueita olivat omistajaohjauksen tiivistäminen ja yhteistyön kehittäminen maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelussa. ■

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri

- Julkinen liikenne
- Pelastustoimi
- Ympäristöasiat

Kunnalliset liikelaitokset:

- Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL) (975)
- Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitos (2 924)

Virastot:

- Hankintakeskus (53)
- Helsingin Tukkutori (34)
- Pelastuslaitos (671)
- Rakennusvirasto (468)
- Rakentamispalvelu Stara (1 535)
- Ympäristökeskus (173)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Toimialan avainlukuja:

Toimintatulot, milj. euroa	322,9
Toimintamenot, milj. euroa	625,3
Toimintamenot/as., euroa	1 023

Rakennus- ja ympäristötoimeen kuuluvat liikelaitokset

Helsingin kaupungin liikennelaitos (HKL) -liikelaitos / Liikevaihto, milj. euroa	140,6
Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitos / Liikevaihto, milj. euroa	160,2

Henkilöstömäärä

(ml. toimialan liikelaitokset)	6 833
Koko henkilöstöstä, %	17

Uusia raitiovaunuja liikenteeseen

Helsingin raitioliikenteeseen hankituista uusista raitiovaunuista kah-
ta on koeajettu ja matkustajaliikenne
niillä on jo aloitettu. Matkustajat kiit-
tävät vaunujen hiljaisuutta ja tasaista
kulkua. Uusia vaunuja tilattiin yhteen-
sä 38 ja ne saadaan liikenteeseen
vuosina 2016–2018.

Laajenevan metrolinikkeen tar-
peisiin on tilattu 20 uutta metrova-
nua, joiden rakentaminen on aloi-
tettu espanjalaisella vaunutehtaalla.
Metron automatisointiprojekti eteni
aikataulullisesti erittäin kireänä. Viivy-
tyksiä hankkeelle aiheuttivat mm. tur-
vallisen laiturioviratkaisun etsiminen
sekä junalaitteiden asennusten vii-
vastyminen.

Metrolinikkeen järjestyksenval-
vonta siirrettiin Palmia-liikelaitoksel-
le marraskuun alussa. Palmia rekrytoi
sitä varten noin 80 uutta työntekijää.
Metron vartiointin konseptia ja peri-
aatteita uudistettiin ja vartijat ovat
aiempaa enemmän matkustajien
näkyvillä.

Uusilla ideoilla eteenpäin

Pelastustoimen ja ympäristökes-
kuksen organisaatioita uudistettiin.
Ympäristökeskus aloitti selvityksen
siitä, millä keinoin voidaan saavut-
taa 30 prosentin vähennys kasvihuo-
nekaasupäästöissä vuoteen 2020

mennessä. Greening Events -hanke
valmisti ehdotuksen kaupungissa jär-
jestettävien tapahtumien ympäristö-
vaatimuksiksi. Ympäristökeskus otti
käyttöön Elintarviketurvallisuusvi-
rasto Eviran koordinoiman Oiva-jär-
jestelmän, jonka myötä elintarvike-
valvonnan tulokset tulivat julkisiksi
1.5.2013 alkaen.

Rakentamispalvelu Starassa kau-
punkiteknikan ylläpito ja rakentami-
nen organisoitiin aluepohjaisen jaon
sijasta toimialakohtaisesti. Myös Sta-
ran hallintoa organisoitiin. Syksyllä
käynnistetyn tuottavuuden paranta-
mishankkeen tavoitteena on säilyttää
Stara kilpailukykyisenä. Rakennusvi-
rasto ja Stara solmivat yhteistyötä,
tuottavuutta ja vaikuttavuutta vahvis-
tavan kumppanuussopimuksen.

Rakennusviraston kehittämä pysä-
köinnin toiminnanohjausjärjestel-
mä Pasi sai kaupunginjohtajan Vu-
oden saavutus -palkinnon. Uudessa
järjestelmässä pysäköinninvalvon-
nan tiedot ovat sähköisiä. Sähköinen
käsittely nopeuttaa tiedonkulkua ja
asiakaspalvelua.

Rakennusvirasto ja Stara voittivat
kukkaistutuksellaan Tallinnan kukka-
festivaaleilla ykkössijan kansainväli-
sessä sarjassa. Voitto oli Helsingille
jo kolmas. Rakennusviraston Twitter-
palvelu sai Kuntamarkkinoinnin SM-
hopeaa toukokuussa Vuoden mark-
kinointituote -sarjassa. Kilpailun

järjestävät kunta- ja seutumarkkinoinnin kehittämistyötä tekevät järjestöt.

Palmian Pakkalan ruokatuotanto-kiinteistössä otettiin käyttöön sähköinen tilausjärjestelmä, Kilomyynti-Web. Noin 150 koulua ja päiväkotia, 24 hoitoalan toimipaikkaa sekä 26 henkilöstöravintolaa ovat ottaneet uuden tilausjärjestelmän käyttöönsä.

Palmia toteutti yhteistyössä opetusviraston kanssa laajan kouluruokalistauudistuksen, aloitti ravintolaimikunta-pilotoinnin ja kehitti myös ruokajätteen seuranta koulussa, tavoitteena vähentää biojätettä. Kahdessa catering-palvelujen keittiössä kokeiltiin ns. yhden lautasen mallia, jonka avulla vähennetään sähkön ja veden kulutusta.

Palmian puhelin- ja hyvinvointipalveluysikkö toteutti Helsingin Ääni-hankkeen, jossa kaupungin puhelinvaihteiden automaattivastaajiin ja muihin vastaaviin luotiin yhteinen äänimaisema.

Ruoka houkuttelee

Tukkutorin alueella toimiva Teurastamo sai uusia yrittäjiä ja kävijöitä. Erityisesti kesällä tapahtumat kiinnostivat kymmeniätuhansia kävijöitä. Vanhan teurastamorakennuksen tiloja uudistettiin ravintola- ja myymäläkäyttöön. Opetuskeittiö Flavour Studio aloitti toimintansa.

Hietalahden kauppahalli kunnostettiin kymmenen vuoden tauon jälkeen uudelleen elintarvikemyymälöiden käyttöön. Halli toimii Vanhan Kauppahallin väistötilana sen kunnostuksen ajan. Tukkutori isännöi Maailman tukkutorijärjestön kongressia. Helsinkiä pidetään kansainvälisesti kiinnostavana ruokamatkailukaupunkina.

Rakennusvirasto uudisti terassilupaohjeistuksensa. Jatkossa pieniä terasseja eli liiketilan julkisivussa kiinni olevaa 80 senttimetrin levyistä aluetta saa käyttää ulkotarjoiluun korvauksetta.

Helsingistä tuli lokakuussa Reilun kaupan kaupunki. Liikelaitos Palmia oli vahvasti mukana Reilun kau-

MARIA MIKLAS

pan hankinnoissa. Tavoitteena on laajentaa Reilun kaupan tuotteiden valikoimaa ja Reilun kaupan kahvin käyttöä.

Rakennushankkeet etenivät

Rakentaminen ja suunnittelu etenivät tasaisesti uudisprojektialueilla kuten Kalasatamassa ja Jätkäsaaressa. Uusia katuja valmistui koko kaupungissa noin 6,9 hehtaaria ja vanhoja katuja peruskorjattiin 7,7 hehtaaria. Nordenskiöldinkadun ylittävä kevyen liikenteen väylä Auroransilta vihittiin käyttöön. Keskuskadun rakentaminen jatkui.

Paloheinän 1,2 kilometrin pituisen joukkoliikennetunnelin rakennustyöt aloitettiin. Tunneli ulottuu Paloheinästä Keskuspuiston ali Kuninkaantammeen. Tunnelissa liikennöi syksystä 2015 alkaen bussin runkolinja 560.

Siilitien metroaseman peruskorjaus valmistui. Asema oli koko korjauksen ajan matkustajien käytössä. Teräsrakenneyhdistys myönsi asemalle Vuoden teräsrakenne -palkinnon laadukkaasta teräsrakentamisesta.

Helsingin keskustan Torikorttelien peruskorjaus saatiin valmiiksi. Päiväkotit Meritähden uudisrakennus valmistui Vuosaareen.

Santahaminan öljyntorjuntavarikon läheisyyteen valmistui varastointiteltilta öljyntorjuntakaluston säilytystä varten.

Katujen ja rakennettujen puistojen talvihoitoon varattu 24,6 miljoonaa euroa ei riittänyt alkuvuoden runsaslumisesta ja pitkään jatkuneesta talvesta aiheutuneiden menojen kattamiseen. Lumettomasta loppuvuodesta huolimatta talvihoidon menot ylittyvät.

Asiakasvirastot, kuten kiinteistövirasto, tilasivat rakennuspalvelu Staralta palveluja huomattavasti aiempia vuosia vähemmän. Toiminnan kokonaisvolyymin lasku oli erittäin jyrkkä ja nopea. Stara onnistui kompensoimaan volyymin laskua vähentämällä ulkopuolisten palvelujen ostoja. Stara saavutti talousarvion toimintakatteen.

Hankinnat

Hankintakeskuksen rooli kaupungin yhteishankintayksikkönä vahvistui edelleen. Kestävän kehityksen kriteerien käyttö hankinnoissa kasvoi. Kilpailutusten määrä nousi edellisvuodesta 29 prosenttia. Innovatiivisten hankintojen johtamismallista laadittiin kuvaus, jota käytetään kaupungin hankintoja kehitettäessä.

Ympäristökeskus ja hankintakeskus käynnistivät hankintojen ympäristöverkoston. Verkosto auttaa hallintokuntia huomioimaan kaupungin ympäristöpolitiikan tavoitteet myös hankinnoissa. ■

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä

- Kaavoitus
- Muu maankäytön suunnittelu
- Kiinteistötoimi
- Rakennusvalvonta
- Asuntopolitiikka
- Asuntoasiat

Virastot:

- Asuntotuotantotoimisto (58)
- Kaupunkisuunnitteluvirasto (291)
- Kiinteistövirasto (470)
- Rakennusvalvontavirasto (118)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Toimialan avainlukuja:

Toimintatulot, milj. euroa	685,8
Toimintamenot, milj. euroa	302,9
Toimintamenot/as., euroa	494
Henkilöstömäärä	937
Koko henkilöstöstä, %	2,3

Uusia asuntoja täydennysrakentamisella

Helsingin uudessa valmisteilla olevassa yleiskaavassa visioidaan, että vuonna 2050 kaupungissa asuu noin 860 000 asukasta. Helsingistä tulee nykyistä tiiviimpi ja uusi rakentaminen sijoitetaan kantakaupungin laajennusalueille ja erityisesti esikaupunkeihin raideliikenteen asemien ympärille. Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteisen Östersundomin alueen yleiskaavan painopisteenä on rakentamisen ja Natura-alueiden suojelun yhteensovittaminen.

Riittävän asuntokerrosalan kaavoittamisessa pystyttiin vastaamaan tavoitteisiin edellisvuotta paremmin. Kaupunkisuunnittelulautakunta teki yhteensä 459 000 kerrosneliömetrin verran asuntokaavaehdotuksia. Valtuusto hyväksyi niistä noin 313 000 kerrosneliömetriä. Lainvoimaiseksi tuli noin 511 000 kerrosneliömetriä asuntokaavoja. Suunnittelussa korostui täydennysrakentaminen. Asuntokaavoista noin 60 prosenttia eli lähes 280 000 kerrosneliömetriä sijaitsee olemassa olevassa kaupunkirakenteessa. Yksittäisistä asemakaavoista suurimpia olivat Kalasatamassa sijaitsevat Capellan puistotien korttelit sekä alueella sijaitseva Sompasaaren asemakaava. Täydennysrakentamiskaavoista merkittäviä olivat Vaarnatien ja Naulakallion alueet Melunkylässä sekä Siltalanpuiston alue Suutarilassa.

Marraskuussa hyväksyttiin suunnitteluperiaatteet kaupungin edustalla sijaitsevalle ja puolustusvoimien käytöstä vapautuneelle Vartiosaaressa, joka nykyään on pääosin erilaisten yhteisöjen virkistyskäytössä ilman tie- tai siltayhteyttä.

Mielenkiintoinen kokeilu oli Vaa-sankadun tilapäinen muuttaminen kävelykaduksi.

Kokeilu kesti kesäkuun alusta syyskuun loppuun ja siitä saatiin kokemuksia uudentyypisistä, aikaisempaa spontaanimmasta kaupungin kehittämisestä.

Investointi koulurakennuksiin

Vanhenevan rakennuskannan myötä sisäilmaongelmien hallinta on nousut kaupungin keskeiseksi tavoitteeksi. Talonrakennus- ja korjaushankkeisiin investoitiin yhteensä 174 miljoonaa euroa. Varoja kohdistettiin etenkin koulujen korjaamiseen. Uusista 350 rakennushankkeesta suurimpiin kuuluivat Vesalan yläasteen peruskorjaus ja Viikimäen korttelitalon rakentaminen.

Kiinteistöviraston omistajahallinnassa olevista tiloista ja rakennuksista kertyi vuokratuloja 434 miljoonaa euroa. Tästä 80 prosenttia oli kaupungin sisäisiä tuloja. Korjausvelkaa vähentääkseen kaupunki myi tarpeettomaksi käyneitä tiloja, kuten Puotilan kartanon ja Villa Tomtebon.

Suuria maakauppoja

Tontinvuokratulot olivat 209 miljoonaa euroa, josta kaupungin sisäisiä vuokratuloja oli 23 prosenttia. Maanmyynnistä saatiin 79 miljoonaa euroa. Myydyistä kohteista merkittävimpiä olivat asuntotontit Jätkäsaarella ja Kalasatamassa sekä toimistotontit Ruskeasuolla ja Länsi-Pasilassa. Vuoden aikana maankäyttökorvauksia saatiin 6,6 miljoonaa euroa. Lisäksi solmittiin 16 uutta maankäyttösopimusta.

Maanhankintaan kaupunki investoi 45 miljoonaa euroa ja muun muassa Östersundomista hankittiin noin 275 hehtaaria maata.

Vilkas rakentamistahti tasaantui

Helsingissä valmistui vuoden aikana noin 4 700 uutta asuntoa, mikä on edellisvuoden tapaan hyvä saavutus. Uudisrakentaminen jäi kuitenkin edellisvuoden luvuista jälkeen noin 15 prosenttia. Tonttien maaperää kunnostettiin pääasiassa kantakaupungin sekä Laajasalon ja Kaarelan Kuninkaantammen tulevilla asuinalueilla. Varsinaisia rakennusprojekteja aloitettiin vähemmän kuin aiempina vuosina. Kiinteistövirasto luovutti eteenpäin asuntotonttien rakennusoikeutta 192 000 kerrosneliömetriä.

Toimitilojen rakennusoikeutta luovutettiin noin 96 000 kerrosneliömetriä, joka oli yli kaksinkertainen määrä edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu johtui pääasiassa jo rakennettujen toimitilatonttien myynneistä. Uusia sopimuksia tehtiin muiden muassa liiketonteista Jakomäessä ja Maunulassa sekä hotellitontista Kaartinkaupungissa.

Vain vähän kohtuuhintaista asuntotuotantoa

Asuntorakentaminen väheni edellisvuoteen verrattuna ja vastasi vain noin 40 prosenttia kaupungin asuminen ja siihen liittyvän maankäytön ohjelman vuotuisesta tavoitteesta. Omana tuotantona tehtiin rakentamispäätökset 591 uuden asunnon

TEINA RYNNÄNEN

rakentamisesta. Asunnoista 333 oli ara-vuokra-asuntoja, 145 asumisoikeusasuntoja ja 113 hitas-omistusasuntoja. Peruskorjauksia päätettiin tehdä 565 asunnossa. Kaupungin rakennuttamia asuntoja valmistui yhteensä 1 053.

Ara-vuokra-asuntojen keskitetty omistus Helsingin kaupungin asunnot Oy:öön oli voimassa toista vuotta. Toiminta tehostui ja käytäntöjä yhtenäistettiin. Yhtiön korkotasoltaan kalleimpia lainoja konvertoitiin halvemmiksi yhteensä 130 miljoonan euron arviosta.

Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen kysyntä kasvoi edelleen. Vuoden lopulla kaupungin vuokra-asuntoa odotti noin 26 600 hakijaa. Kiinteistövirasto välitti vapautuneita ja uusia ara-vuokra-asuntoja yhteensä noin 2 700 uudelle asukkaalle.

Rakentamisessa puuta

Puutilaelementtitekniikalla rakennettiin asuntoja Pukinmäkeen sekä vuokra-asuntoja, toimistotiloja ja hotelli WoodCity-kortteliin Jätkäsaaren. Kalasataman autopaikaton asuinkortteli valmistui. Korttelin vuokra-asuntokohdetta täydentämään rakennettiin hitas- eli hinta- ja laatusäädeltä asuntokohde Asunto Oy Helsingin Studio, joka on auto-

paikaton ja edustaa myös uudenlaista muuntelukelpoista "uusloft-arkkitehtuuria".

Rakennusaikaista kosteudenhallintaa kehitettiin eri virastojen sekä Rakli ry:n (entinen Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto) kanssa yhteistyössä. Rakli ry valitsi Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimiston Vuoden 2013 rakennuttajaksi rakentamisen laadun, kohtuuhintaisuuden ja kestävä kehityksen edistämisen sekä rakentamisen alan talousrikollisuuden kitkemisen ansioista.

Rakennusvalvontavirasto kehitti sähköistä rakennuslupajärjestelmää, jota ollaan toteuttamassa kunnille suositellulla yhtenäisellä käyttöjärjestelmällä. Omakotiasukkaan opas julkaistiin. Virasto järjesti myös kaksi laajaa rakennusfysiikkaan ja korjausrakentamiseen keskittyntä iltapäiväseminaaria, jotka keräsivät yhteensä 800 kuulijaa.

Kaupunkisuunnittelussa ja kiinteistötoimessa pidettiin yllä yhteyksiä muihin Pohjoismaihin ja hankittiin korkean rakentamisen kokemusta ja osaamista Kanadan Vancouverista. ■

Apulaiskaupunginjohtaja Laura Rätty

- Sosiaalitoimi ja terveydenhoito
- Varhaiskasvatus

Virastot:

- Sosiaali- ja terveysvirasto (15 633)
- Varhaiskasvatusvirasto (5 580)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Toimialan avainlukuja:

Toimintatulot, milj. euroa	289,8
Toimintamenot, milj. euroa	2 505,5
Toimintamenot/ as., euroa	4 090

Henkilöstömäärä	21 213
Koko henkilöstöstä, %	52,8

Uudet virastot aloittivat

Sosiaalivirasto ja terveyskeskus yhdistyivät sosiaali- ja terveysvirastoksi vuoden 2013 alussa. Samalla suomenkielinen lasten päivähoido aloitti itsenäisenä varhaiskasvatusvirastona. Uudistuksen keskeisiä tavoitteita olivat asiakaslähtöisyyden lisääminen ja asiakaspalvelun parantaminen.

Palvelurakennetta on kevennetty iäkkäiden palveluissa. Yli 75-vuotiaista yhä useampi asuu kotonaan. Iäkkäiden palveluketjujen sujuvuus parani olennaisesti. Odotusajat sekä pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoitoon että erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon lyhenivät selvästi. Ympärivuorokautisessa hoidossa laitoshoidon osuus on vähentynyt ja palveluasumisen osuus kasvanut. Myös lastensuojelussa ja vammaisten palveluissa kehitetään kotiin vietäviä palveluja raskaan laitoshoidon sijaan. Psykiatrian ja päihdehoidon palvelut toimivat nyt neljässä alueellisessa psykiatria- ja päihdekeskuksessa.

Helsinkiäisten terveyttä ja hyvinvointia edistämässä

Terveyteen elintapoihin ohjaavat ohjelmat Savuton Helsinki, vastuullisen alkoholinkäytön ohjelma ja lihavuusohjelma jatkuivat tavoitteinaan kaupunkilaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

Sosiaali- ja terveystoimi osallistui Maailman terveysjärjestön ja sosiaali- ja terveysministeriön järjestämään kahdeksanteen maailmankonferenssiin, joka pidettiin kesällä Helsingissä.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista eli niin sanottu vanhuspäätalaki tuli voimaan asteittain heinäkuusta 2013 alkaen. Lain vaikutuksista iäkkäiden palveluihin tehtiin laaja selvitys ja lain voimaantuloon varauduttiin.

Neuvola- ja perhetyötä yhdessä

Hyve4-mallin toimivuutta seurattiin varhaiskasvatusviraston sekä sosiaali- ja terveysviraston neuvola- ja

perhetyön yhteistyönä. Malli koostuu päivähoidossa käytävästä 4-vuotiaan lapsen varhaiskasvatuskustelusta ja lapsen haastattelusta sekä neuvolan laajasta terveystarkastuksesta, joka sisältää neuvola-terveydenhoitajan ja neuvolalääkärin tarkastuksen.

Hyve4-mallin sisältöä kehitettiin tutkimuspäiväkotiverkostossa Katse lapseen -hankkeessa yhdessä Espoon, Vantaan ja Kauniaisten sekä pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen kehittämissyksikön ja Helsingin yliopiston kanssa. Hankkeessa hyväksi koettuja käytäntöjä otetaan käyttöön ja syvennetään koko kaupungin tasolla vuoden 2014 aikana.

Edelläkävijänä sähköisessä asiointissa

Sähköinen asiointi lisääntyi sosiaali- ja terveyspalveluissa merkittävästi. Palveluja voi käyttää neuvoloissa, opiskeluterveydenhuollossa, suun terveydenhuollossa sekä terveysasemilla. Myös omahoitotarvikkeita voi tilata sähköisesti. Lisäksi sähköistä asiointia kokeiltiin toimeentulotuen asiointissa jossa se otetaan käyttöön vuonna 2014.

Äitiysneuvolan asiakkaista noin 70 prosenttia ja lastenneuvolan asiakkaista 40 prosenttia on tehnyt sähköisen asioinnin sopimuksen. Terveysasemilla vastaanottokäyntejä korvaavia sähköisen asioinnin kontakteja oli vuoden aikana noin 45 000. Helsingissä käytetään terveydenhuollon sähköistä asiointia selvästi enemmän kuin muualla maassa.

Uusia kerhoja lapsille

Helsingissä aloitti yhdeksän uutta metsä- tai pihakerhoa. Kerhotoiminta on tarkoitettu kotihoidossa oleville lapsille ja siihen voivat osallistua lapset 2-vuotiaasta esiopetuksen alkamiseen saakka. Asiakaskyselyn tulokset kerhotoiminnasta olivat erittäin hyvät. Keskiarvo sekä leikkipuiston että päiväkotien kerhoista oli yli 4,6 arviointiasteikolla 1–5.

SUSANNA KARHAPÄÄ

Maahanmuuttajavanhemmille kielenopetusta

Kaupunki tarjosi kotoutumispalveluna suomen- ja ruotsinkielien koulutusta kotona lapsiaan hoitaville vanhemmille. Opiskelua järjestettiin seitsemässä leikkipuistossa, perhe- ja järjestöjen tiloissa. Kurssin ajaksi oli järjestetty lastenhoito. Kouluttajat olivat suomen- ja ruotsinkielisten työväenopistojen sekä aikuislukion opettajia.

Lastensuojelun ja toimeentulotuen asiakkaiden määrä lisääntyi. Lastensuojelun asiakasmäärän kasvu johtui avohuollon asiakkaiden määrän kasvusta. Perhe- ja laitoshuollossa olevien lastensuojelun asiakkaiden määrä on laskenut. Lastensuojelussa erityisenä haasteena olivat edelleen nuoret ja heidän tukemisensa avohuollon keinoin.

Helsingissä oli viime vuonna lähes 45 000 toimeentulotukea saavaa taloutta. Määrä kasvoi edellisestä vuodesta työllisyystilanteen heikentymisen vuoksi.

Asukkaat mukana

Varhaiskasvatusvirasto järjesti yhteensä 19 asukasfoorumia eri puolilla

Helsinkiä. Asukasfoorumilla esiteltiin varhaiskasvatusviraston toimintaa, alueellisia varhaiskasvatuspalveluja, alueiden tulevaisuuden näkymiä sekä yksityisen päivähoidon tarjontaa. Asukasfoorumilla käsiteltiin myös varhaiskasvatuksen sisältöihin liittyviä teemoja kuten ympäristökasvatus, ulkotoiminta, ryhmien muodostaminen sekä lasten osallisuus.

Kahdella terveysasemalla käynnistettiin asiakasraadit. Keväällä otettiin käyttöön sähköinen palautejärjestelmä. Palautteita kertyi vuoden loppuun mennessä lähes 4 000. Eniten annettiin palautetta terveysasemista, ajanvarauksesta, toimeentulotuesta ja henkilökohtaisista avustajista. Vuoden aikana kokeiltiin myös pikapalautelaitteita.

Varhaiskasvatuspalveluihin ollaan tyytyväisiä

Päivähoidon kaikille asiakasperheille suunnatussa kyselyssä vanhemmat antoivat päivähoidon toiminnalle erinomaiset arvosanat. Yleisarvosanaksi tuli 4,5 asteikolla 1–5. Kyselyyn vastasi noin 7 300 henkilöä. ■

Apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen

- Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus sekä yleissivistävä aikuisopetus
- Kirjastopalvelut
- Kulttuuriasiat
- Liikunta ja urheilu
- Nuorisotoimi
- Tutkimus- ja tilastotoimi
- Henkilöstöpolitiikka
- Työllisyysasiat

Virastot:

- Henkilöstökeskus (123)
- Kaupunginkirjasto (552)
- Kaupunginmuseo (80)
- Kaupunginorkesteri (116)
- Korkeasaaren eläintarha (82)
- Kulttuurikeskus (121)
- Liikuntavirasto (487)
- Nuorisosiainkeskus (400)
- Oiva-Akatemia (28)
- Opetusvirasto (6 439)
- Ruotsinkielinen työväenopisto (34)
- Suomenkielinen työväenopisto (180)
- Taidemuseo (72)
- Tietokeskus (82)
- Työterveyskeskus (154)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Toimialan avainlukuja:

Toimintatulot, milj. euroa	84,7
Toimintamenot, milj. euroa	971,3
Toimintamenot/as., euroa	1 586

Sivistys- ja henkilöstötoimen liikelaitokset

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut (Oiva Akatemia) -liikelaitos / Liikevaihto, milj. euroa	4,2
--	-----

Henkilöstömäärä

(ml. toimialan liikelaitokset)	8 950
Koko henkilöstöstä, %	22,3

Opetus uudistuu

Perusopetuksessa aloitettiin opetus-suunnitelman uudistamistyö, jonka pohjaksi käytiin arvokeskustelut oppilaiden, kotien ja henkilöstön kanssa. Keskusteluun pääsi vaikuttamaan myös sähköisen kyselyn kautta.

Peruskouluissa ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien määrät lisääntyivät. Kouluverkkoa tiivistettiin. Peruskoulujen määrä laski kahdella ja lukioiden yhdellä.

Kaupunki sai vuosille 2013–2016 yhteensä 1 460 ammatillisen koulutuksen lisäpaikkaa. Stadin ammattiopisto ja Stadin aikuisopisto aloittivat toimintansa 1.1.2013. Oppilaitoksiin koottiin kaikki kaupungin järjestämä nuorten ja aikuisten ammatillinen koulutus.

Stadin ammattiopistossa käynnistettiin Avoin ammattiopisto niille nuorille, jotka ovat vaarassa keskeyttää opintonsa. Tämä hanke on osa vuoden alusta voimaantulleen nuorisotakuun toimeenpanoa. Nuorisotakuu-ohjelmaan kuuluu myös Helsingin kaupungin Respa-hanke, jossa uravalmentajat ohjaavat nuoria työhön ja koulutukseen. Nuorisotakuun piirissä on viidennes helsinkiläisnuorisista, ja sen toteuttaminen on opetuksen ja työllisyydenhoidon keskeinen painopiste, jota seurataan ja tutkitaan säännöllisesti.

Oppilaskuntien kautta oppilaiden ja nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti herätti opiskelijoita aktiivisiksi. Oppilaat olivat aktiivisia myös Syön mitä otan -kampanjassa, jonka tavoitteena oli vähentää kouluruokailussa syntyvää biojätettä.

Yleisön vetonauloja

Kulttuurikeskuksen saleissa järjestettiin yhteensä 1 450 esitystä, joita seurasi 190 000 katsojaa. Taidekursseja tavoittivat yli 11 000 kouluikäistä. Näyttelyitä oli noin sata ja niissä vieraili vajaa 200 000 katsojaa. Tämän lisäksi kulttuurikeskus jakoi avustuksia lähes 700 taiteilijalle ja taideyhteisölle. Avustusten yhteissumma oli noin 17 miljoonaa euroa.

Kaupunginmuseon näyttelyissä kävi yli 200 000 vierasta. Kävijämäärä kasvoi edellisvuodesta melkein kolmanneksella. Suosituin näyttely oli Sederholmin talon Lasten kaupunki. Hulluna Helsinkiin -näyttely kiinnosti yli 40 000 kävijää ja marraskuussa avatusta Rasvaletti-näyttelystä ennustetaan menestystä. Taidemuseon näyttelyistä suosituimpia olivat Tulilintu ja Lumineito Moskovon Tretjakovin gallerian kokoelmista ja samaan aikaan esillä ollut Marjatta Tapiolan teosten retrospektiivinen näyttely.

Kaupunginorkesteri esitti ennätyselliset 171 konserttia. Musiikkitalossa järjestetyt konsertit olivat lähes kauttaaltaan loppuunmyytyjä. Orkesterin 3 300 kummilapselle järjestettiin yhteensä yli sata perhekonserttia.

Korkeasaaren eläintarhassa vieraili yli 500 000 kävijää. Heitä houkuttivat eläintarhan uudet asukit kuten berberin apinat. Eläintarhan tapahtumia saattoi seurata myös nettikameroiden ja sosiaalisen median välityksellä.

Lasten ja nuorten EasySport-toiminta keräsi lähes 45 000 liikuntakertaa ja sai valtakunnallistakin huomiota. Laajasuon, Arabianrannan ja Oulunkylän liikuntapuistoihin rakennettiin lähiliikuntapaikat. Niitä rakennettaessa kiinnitettiin entistä enemmän huomiota esteettömyyteen ja erityisryhmien tarpeisiin.

Arkkitehtuurikilpailun voittajaksi Käännös

Keskustakirjastosta järjestetyn kansainvälisen arkkitehtuurikilpailun voitti Arkkitehtitoimisto ALA Oy:n Käännös-niminen ehdotus. Valtioneuvosto nimesi keskustakirjaston Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuoden hankkeeksi.

Kaupungin kirjastoissa kehitettiin uusia toimintamuotoja. Suomenlinnan kirjastossa kokeiltiin itsepalvelukäyttöä yhteistyössä Helsingin Seudun Liikenteen ja Forum Virium Helsingin kanssa. E-aineisto löi itsensä näkyvästi läpi, kun käyttöön saatiin tunnettujen aikakauslehtien sähköisiä versioita sekä laatu elokuvia. E-kirjojen lainausmäärä yli kaksinkertaistui.

Nuoret aktiivisina

Nuorisosiainkeskuksen toimipisteissä oli yli 1,3 miljoonaa käyntiä. Nuorten RuutiExpo-messuille osallistui yli 4 500 aktiivista, joille vaikuttaminen ja omista asioista päättäminen oli kiinnostava mahdollisuus.

Vaikuttamista saattoi kokeilla myös visuaalisin keinoin kolmella avoimella graffitiseinällä, joille syntyi useita satoja maalauksia. Teat-

MAARIT HOHTERI

teritapahtuma Teatriksessa Kansallisteatterissa nähtiin yli 60 nuorten esitystä. Helsingin juhlatiikkojen kanssa yhteistyössä toteutetussa Tullaamo-hankkeessa nuoret kesätyöntekijät tekivät taidetta tullamon entisessä varastorakennuksessa Kalasatamassa.

Työväenopistot suosiossa

Työväenopistoissa uudistettiin kurssi-ilmoittautumisjärjestelmä. Kurssit olivat erittäin suosittuja ja valtaosaan olisi enemmän tulijoita kuin kursseille mahtuu.

Suomenkielisen työväenopiston kursseilla opetettiin yhteensä hieman yli 100 000 tuntia, ja kursseille osallistui 77 000 kurssilaista. Ruotsinkielisessä työväenopistossa opetustunteja oli lähes 30 000 ja osallistujia hieman yli 17 000.

Työllisyys ja maahanmuutto

Työllisyydenhoidossa käynnistettiin nuoria työhön ohjaavan Respa-hankkeen ohella työ- ja elinkeinoministeriön käynnistämässä työllisyydenhoidon kuntakokeilussa, jossa ohjataan pitkään työttömänä olleita uravalmennuksen kautta koulutukseen, työhön ja työtoimintaan.

Kaupunki järjesti kaksi laajaa maahanmuuttajien järjestöfoorumia, joiden aiheina oli maahanmuuttajien työllistyminen. Helsinki Region

Welcome Weeks tavoitti viisituhatta kansainvälistä osaaajaa.

Avointa tietoa

Tietokeskuksen Helsinki Region Infoshare (HRI) -palvelu kehitti edelleen julkisten tietoineistojen avaamista. Laajeneva avoimen tiedon palvelu palkittiin Euroopan komission ensimmäisessä julkishallinnon innovaatiokilpailuissa.

Tietokeskus aloitti myös nuorten hyvinvointia kuvaavan verkkotietopalvelun kehittämisen yhdessä nuorisosiainkeskuksen, opetusviraston ja sosiaali- ja terveysviraston kanssa.

Henkilöstöstä huolehdittiin

Henkilöstökeskus käynnisti HR-mestari luokka -kehittämishankkeen ja esimiesten henkilöstöjohtamisen tueksi perustettiin HR-neuvonta. Johdon koulutuksessa korostuivat muutoksessa johtaminen ja muutoksen hallinta. Keskijohdolle suunnattiin Monimuotoisten palvelujen johtamisen -valmennus. Executive MBA -valmennusohjelma jatkui.

Työterveyskeskus toteutti neljänhenkisen koko henkilöstön kattavan työterveyskyselyn. Sen lisäksi työterveyskeskus järjesti muun muassa influenssarokotusten tehoiikkoja ja tehostettuja työkykyriskien seulontoja. Uusia hankkeita olivat uniryhmät ja lyhytterapiakokeilut. ■

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2013 tuloslaskelma on vertailukelpoinen vuoden 2012 kanssa.

Kaupungin toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 1,2 prosenttia ja toimintakulut 2,4 prosenttia. Ilman liikelaitoksia ja rahastoja sekä sisäisiä palveluntuottajia Staraa ja Tilakeskusta tarkasteltuna vertailukelpoiset toimintakulut kasvoivat 3,6 prosenttia, kun edellisenä vuonna kasvu oli 4,8 prosenttia. Helsinki on pyrkinyt viime vuosina parantamaan palveluntuotannon tuottavuutta hillitsemällä vuosittaisten toimintamenojen kasvuvauhtia.

Verotuloja kertyi 2 906,4 miljoonaa euroa eli 5,3 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Kunnallisvero kertyi 5,9 prosenttia ja kiinteistövero 3,5 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Korkeaan kunnallisverotulojen kasvuun on suurelta osin (noin puolet) syynä tilitystekniset syyt, joilla ei ole suoraa yhteyttä kunnallisverokertymän pohjalla olevaan palkkasumman kehitykseen. Yhteisöveron tilitykset kasvoivat 2 prosenttia. Valtionosuustilitykset olivat 275,7 miljoonaa euroa ja laskua edelliseen vuoteen oli 21,7 miljoonaa euroa.

Vuosikate oli 472,7 miljoonaa euroa. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuoden 2013 vuosikate kattoi poistot ja nettoinvestoinneista vuosikate kattoi 74,5 prosenttia.

Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja oli 170,4 miljoonaa ja kattoi poistoista 59,8 prosenttia ja nettoinvestoinneista 42,4 prosenttia.

Talousarvion mukainen alijäämä ilman liikelaitoksia ja itsenäisiä rahastoja oli 28,9 miljoonaa euroa,

kun talousarviossa alijäämäksi arvioitiin -84,5 miljoonaa euroa. Alijäämä poikkesi budjetoidusta 55,6 miljoonaa euroa. Kunnallisverokertymä ylitti talousarvion ja korkomenot olivat ennakoitua pienemmät.

Rahavarat vuoden lopussa olivat 253,9 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuoden alussa.

Vuoden 2013 rahoituslaskelma on vertailukelpoinen vuoteen 2012.

Rahavarat kasvoivat vuoden alun tilanteesta 253,9 miljoonaa euroa loppuvuoteen ajoittuneiden lainojen nostojen seurauksena. Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui talousarviota paremmaksi. Kunnallisverokertymä oli ennakoitua suurempi ja korkomenot olivat arvioitua pienemmät. Helsingin Energia -liikelaitoksen tulos ylitti talousarvion. Lisäksi investoinnit toteutuivat hiekan talousarviota pienempinä. Edellä mainituista syistä toiminnan ja investointien rahavirta oli yhteensä 222,7 miljoonaa euroa vähemmän alijäämäisen kuin talousarviossa ennakoitiin. Alijäämää jäi kuitenkin -75,1 miljoonaa euroa.

Investointitason ylittäessä tulorahoituksen lisättiin lainanottoa 289,9 miljoonaa euroa.

Ottolainoja lyhennettiin 113,1 miljoonaa euroa ja uutta lainaa nostettiin 403 miljoonaa euroa. Suhteellinen velkaantuneisuus, joka kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, oli 44,4 prosenttia. Lainakanta oli vuoden lopussa 1 514,6 miljoonaa euroa eli 2 472 euroa/asukas liikelaitosten lainat huomioiden. Kassan riittävyys oli vuoden lopussa poikkeuksellisen korkea 63 päivää, mikä johtui loppuvuoteen ajoittuneesta lainanostosta.

Lainanhoitokate, joka ilmaisee tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksumuutoksi, oli 4,3. Lainanhoitokate parani edellisvuodesta.

Taseen 31.12.2013 loppusumma oli 12 256,6 miljoonaa euroa. Kasvua edellisestä vuodesta on 209,1 miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 76,2 prosenttia.

Kaupungin talouden tasapainoon vaikutti merkittävästi Helsingin Energian tulos. Vuonna 2013 toteutettiin 150 miljoonan euron siirto Helsingin Energian edellisten tilikausien ylijäämistä kaupungin peruspalvelutuotannon rahoittamiseen.

Helsingin kaupunkikonsernin tilikauden tuloksen muodostuminen

Konsernin ylijäämä 194,6 miljoonaa euroa oli 35,6 miljoonaa euroa suurempi kuin emokaupungin ylijäämä 159 miljoonaa euroa.

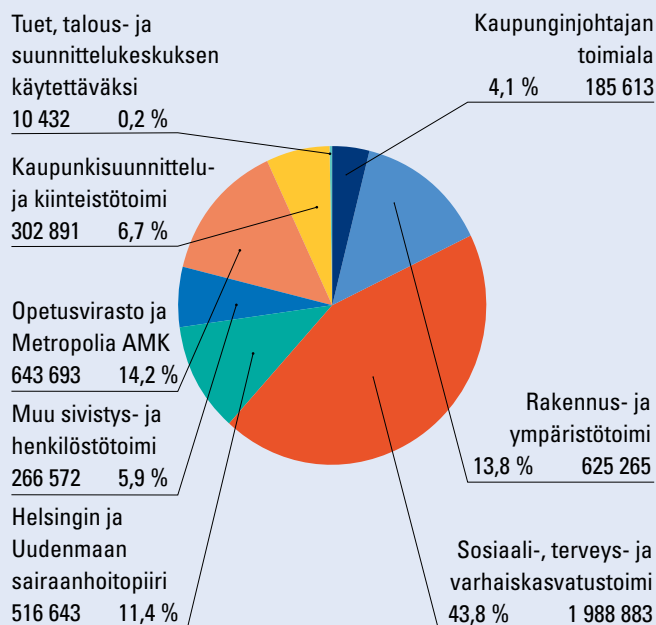
Konsernin toimintatuotot kattivat toimintakuluista 56,3 prosenttia. Vastaava luku vuonna 2012 oli 56,2 prosenttia.

Konsernin vuosikate kattoi poistoista 119,8 prosenttia (110,3 prosenttia vuonna 2012). Vuosikate oli 1 249 euroa/asukas (1 133 euroa/asukas vuonna 2012).

Konsernin rahoituslaskelma osoittaa, että konsernin rahavarat lisääntyivät tilikauden alusta 233,5 miljoonaa euroa emokaupungin rahavarojen lisääntyessä 253,9 miljoonaa euroa.

Konsernin investoinneista 66,3 prosenttia (59,2 prosenttia vuonna 2012) katettiin tulorahoituksella. Kassan riittävyys vuoden 2013 lopussa oli 60 päivää (48 päivää vuonna 2012). ■

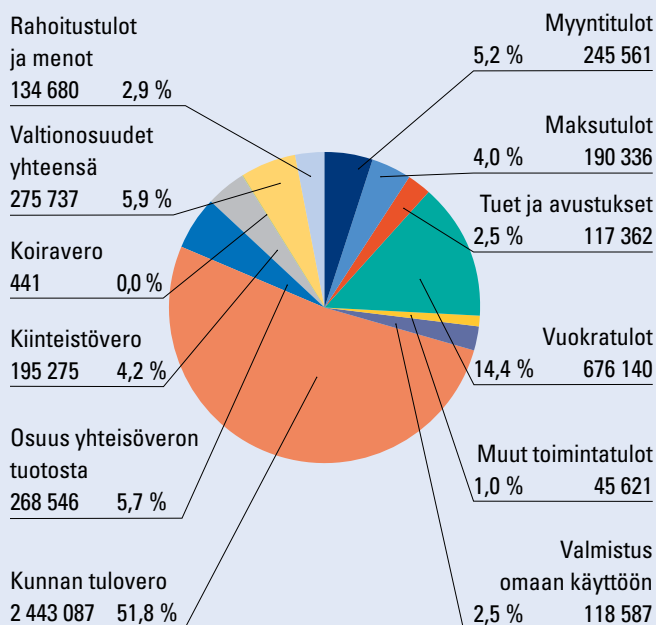
**Toimintamenot
toimialoittain 2013***
1 000 euroa

Yhteensä 4 539 991 euroa

* Ilman liikelaitoksia ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivia rahastoja.

**Toimintatulot, vero- ja valtionosuustulot,
nettomääräiset rahoitustulot 2013***
1 000 euroa

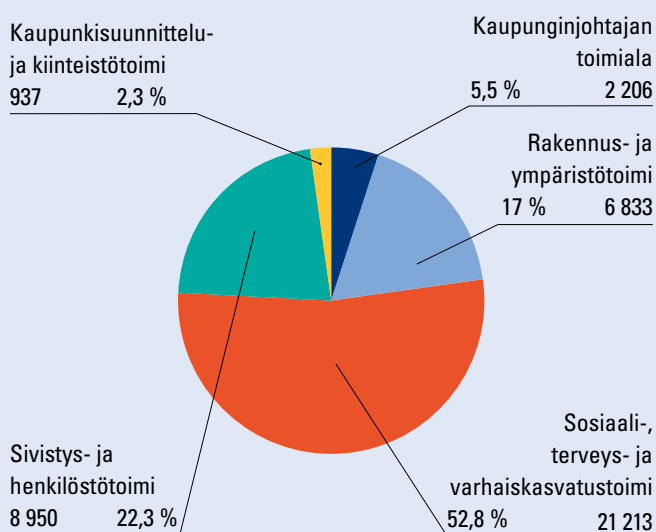

Yhteensä 4 710 372 euroa

* Ilman liikelaitoksia ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivia rahastoja.

INVESTOINNIT Milj. euroa	2013	2012
Investointimenot, ilman liikelaitoksia		
Kiinteä omaisuus	79	137
Talonrakennus	175	175
Kadut, liikenneväylät ja radat	75	64
Väestönsuojat	1	5
Puistorakentaminen	7	7
Liikuntapaikat	14	14
Korkeasaaren eläintarha	2	3
Irtaimen omaisuuden perushankinta	41	44
Helsingin kaupungin tukkutori	2	1
Kuntayhtymät	0	0
Arvopaperit	15	25
Muu pääomatalous	4	7
Yhteensä	415	483

Henkilöstö toimialoittain 31.12.2013**

Yhteensä 40 139

**Luvuissa ei ole työllistettyjä

Tilikauden tuloksen käsittely

Helsingin kaupungin vuoden 2013 tilinpäätös osoittaa 159 miljoonan euron ylijäämää. Liikelaitosten ylijäämät olivat yhteensä 187,9 miljoonaa euroa ja muun toiminnan alijäämä 28,9 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa

- Helsingin Energia -liikelaitoksen ylijäämä, 156 140 358,66 euroa siirretään Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Energia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin Satama -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 25 716 647,17 euroa siirretään Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Satama -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- HKL-liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 2 326 867,12 euroa siirretään HKL-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti HKL-liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Palmia-liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 3 696 164,37 euroa siirretään Palmia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Palmia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu-liikelaitoksen (Talpa) ylijäämä, 152,07 euroa siirretään liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu-liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen (Oiva Akatemia) ylijäämä, 32 862,36 euroa siirretään Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Rahastojen yli-/alijäämät ennen rahastosiirtoja siirretään rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin. Asuntotuotantorahaston ylijäämä 4 014 406,64 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä 232 981,72 euroa, vakuutusrahaston ylijäämä 616 052,77 euroa ja innovaattorahaston alijäämä -3 667 746,65 euroa.

Kaupunginhallitus ehdottaa lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti

- Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 3 546 341,23 euroa.
- Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotantotoimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotantotoimiston tilikauden tuloksesta 167 600 euroa.
- Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 3 744 509,35 euroa.
- Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivauruksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.

- Muun toiminnan tilikauden alijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, -28 878 604,28 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.
- Lisäksi kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että Helsingin Energian taseen kertyneistä voittovaroista siirretään Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti 150 miljoonaa euroa kirjattavaksi kaupungin omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

Edelleen kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon siirretään Helsingin kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista 30 miljoonaa euroa kohdennettavaksi Helsingin olympiastadionin perusparanushankkeen kaupungin osuuden osarahoittamiseen kaupunginvaltuuston 28.11.2012 tekemän päätöksen mukaisesti.

Edelleen kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista siirretään uusien innovaatiohankkeiden aloittamisen ja käynnissä olevien innovaatiohankkeiden jatkorahoittamisen turvaamiseksi innovaatorahastoon 10 miljoonaa euroa. ■

UUODEN 2013 TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUVUT

	Konserni		Kaupunki	
Tuloslaskelman tunnusluvut	2013	2012	2013	2012
Toimintatuotot toimintakuluista, %	56,3	56,2	39,0	39,3
Vuosikate, milj. euroa	765,3	685,3	472,7	439,1
Vuosikate, % poistoista	119,8	110,3	117,3	110,7
Vuosikate, euroa / asukas	1 249	1 133	772	726
Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja, milj. euroa	..	..	170,4	153,8
Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja, % poistoista	..	..	59,8	54,4
Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja, euroa / asukas	..	..	278	254
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2013	2012	2013	2012
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, milj. euroa	-1 314,0		18,9	
Investointien tulorahoitus, %	66,3	59,2	74,5	68,1
Investointien tulorahoitus, % ilman liikelaitoksia ja rahastoja	..	..	42,4	32,2
Lainanhoitokate	2,5	2,0	4,3	3,4
Kassan riittävyys, päivää	60	48	63	46
Taseen tunnusluvut	2013	2012	2013	2012
Omavaraisuusaste, %	58,8	59,7	76,2	76,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	92,9	86,7	44,4	40,5
Lainakanta 31.12., milj. euroa	4 787	4 177	1 499	1 209
Lainat, euroa / asukas	7 815	6 905	2 446	1 998
Lainasaamiset 31.12., milj. euroa	478	526	1 524	1 571
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa / asukas	781	870	..	..
Asukasmäärä 31.12.*	612 600	604 833	612 600	604 833

UUODEN 2013 TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot/toimintakulut

= 100 x toimintatuotot / toimintakulut – valmistus omaan käyttöön.

Omavaraisuus-%

= 100 x (oma pääoma + poistoero + vapaaehtoiset varaukset) / (taseen loppusumma – saadut ennakot).

Vuosikate / poistot, %

= 100 x vuosikate / poistot.

Rahoitusvarallisuus, euroa / asukas

= (saamiset + rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset – vieras pääoma + saadut ennakot) / asukasmäärä, 31.12.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= (vieras pääoma – saadut ennakot) / (toimintatuotot + verotulot + valtionosuudet).

Lainakanta 31.12. (milj. euroa)

= vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat).

Lainanhoitokate

= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset).

Investointien tulorahoitus, %

= 100 x vuosikate / investointien omahankintameno.

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

* Asukasmäärä on talousarvion pohjaksi laskettu arvioluku. Virallinen luku asukasmäärästä sivulla 31.

HELSINGIN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 064,5	1 073,8
Maksutuotot	187,1	189,6
Tuet ja avustukset	116,1	105,8
Vuokratuotot	329,7	317,3
Muut toimintatuotot	74,7	53,8
	1 772,0	1 740,2
Valmistus omaan käyttöön	129,2	138,7
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 432,2	-1 412,9
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-406,2	-399,4
Muut henkilösivukulut	-82,7	-81,6
Palvelujen ostot	-1 601,5	-1 547,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-536,0	-554,3
Avustukset	-389,1	-364,7
Vuokrakulut	-171,5	-165,5
Muut toimintakulut	-54,3	-38,4
	-4 673,5	-4 564,0
TOIMINTAKATE	-2 772,3	-2 685,1
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	2 906,3	2 759,0
Valtionosuudet	275,7	297,3
	3 182,1	3 056,3
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	52,1	60,0
Muut rahoitustuotot	26,7	33,4
Korkokulut	-15,3	-21,9
Muut rahoituskulut	-0,6	-3,6
	62,9	68,0
VUOSIKATE	472,7	439,1
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-403,1	-396,5
	-403,1	-396,5
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	77,9	104,2
Satunnaiset kulut	-0,4	-1,8
	77,5	102,4
TILIKAUDEN TULOS	147,1	145,0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	11,3	8,9
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-5,3	3,7
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	5,9	-18,7
	12,0	-6,1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	159,0	138,9

HELSINGIN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

Milj. euroa	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	472,7	439,1
Satunnaiset erät	77,5	102,4
Tulorahoituksen korjauserät	-98,2	-119,3
	452,0	422,2
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-647,3	-649,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	13,2	5,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	107,0	125,5
	-527,1	-519,1
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-75,1	-96,9
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-22,7	-52,1
Antolainasaamisten vähennykset	69,7	114,8
	47,1	62,7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	403,0	57,4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-113,1	-134,6
	289,9	-77,2
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	17,1	-22,1
Vaihto-omaisuuden muutos	-3,4	2,7
Saamisten muutos	11,0	-44,9
Korottomien velkojen muutos	-32,6	32,7
	-7,9	-31,5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	329,0	-46,0
RAHAVAROJEN MUUTOS	253,9	-142,9
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	921,3	667,4
Rahavarat 1.1.	667,4	810,3
	253,9	-142,9

HELSINGIN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		37,8	33,5
Muut pitkävaikutteiset menot		246,7	260,9
Ennakkomaksut		0,3	0,1
		284,9	294,5
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		3 046,7	2 981,6
Rakennukset		1 690,4	1 676,4
Kiinteät rakenteet ja laitteet		2 060,8	2 036,1
Koneet ja kalusto		187,3	193,6
Muut aineelliset hyödykkeet		11,3	10,7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		300,3	263,8
		7 296,9	7 162,1
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet		1 279,6	1 203,4
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0,0	45,9
Muut lainasaamiset		1 523,6	1 524,8
Muut saamiset		0,8	0,8
		2 804,0	2 774,8
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot		163,6	315,8
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		4,2	4,2
Muut toimeksiantojen varat		367,3	406,7
		535,1	726,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		93,6	89,8
Keskeneräiset tuotteet		2,9	3,3
		96,6	93,2
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Lainasaamiset		0,1	0,1
Muut saamiset		6,8	2,7
		6,9	2,8
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		115,3	147,5
Lainasaamiset		1,5	2,0
Muut saamiset		58,0	62,1
Siirtosaamiset		136,3	114,6
		311,1	326,2
Saamiset yhteensä		318,0	329,0
Rahoitusarvopaperit			
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin		348,0	512,8
		348,0	512,8
Rahat ja pankkisaamiset		573,3	154,5
VASTAAVAA YHTEENSÄ		12 256,6	12 047,5

VASTATTAVAA	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		2 972,4	2 972,4
Arvonkorotusrahasto		1 816,7	1 821,8
Muut omat rahastot		525,5	511,4
Muu oma pääoma		729,0	729,0
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)		2 748,4	2 585,2
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)		159,0	138,9
		8 951,1	8 758,8
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoero		256,1	311,8
Vapaaehtoiset varaukset		112,2	106,9
		368,3	418,6
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevaraukset		187,4	203,1
Muut pakolliset varaukset		8,4	8,5
		195,8	211,5
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot		163,8	316,4
Lahjoitusrahastojen pääomat		4,2	4,2
Muut toimeksiantojen pääomat		351,5	373,3
		519,5	693,9
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Joukkovelkakirjalainat		0,0	100,0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		1 277,6	988,1
Saadut ennakot		0,0	1,3
Ostovelat		16,1	27,0
Liittymismaksut ja muut velat		0,3	34,8
		1 294,0	1 124,2
Lyhytaikainen			
Joukkovelkakirjat		100,0	0,0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		120,9	113,1
Saadut ennakot		22,7	21,6
Ostovelat		179,0	185,3
Liittymismaksut ja muut velat		101,6	108,1
Siirtovelat		403,7	412,5
		928,0	840,5
Vieras pääoma yhteensä		2 222,0	1 964,7
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		12 256,6	12 047,5

Tilinpäätös 2013

HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA

Milj. euroa	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
Toimintatuotot	3 028,5	2 951,7
Toimintakulut	-5 378,4	-5 254,7
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	7,5	8,0
TOIMINTAKATE	-2 342,4	-2 295,0
Verotulot	2 906,3	2 759,0
Valtionosuudet	275,7	297,3
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19,3	28,4
Muut rahoitustuotot	11,8	14,3
Korkokulut	-101,7	-112,5
Muut rahoituskulut	-3,9	-6,3
	-74,4	-76,0
VUOSIKATE	765,3	685,3
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-638,6	-621,5
Tilikauden yli- ja alipariarvot	2,0	0,4
	-636,6	-621,1
Satunnaiset erät	77,4	90,1
TILIKAUDEN TULOS	206,1	154,3
Tilinpäätössirrot	-12,6	-17,5
Vähemmistöosuudet	1,1	1,5
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	194,6	138,3
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	56,3	56,2
Vuosikate/Poistot, %	119,8	110,3
Vuosikate, euroa/asukas	1249	1 133
Asukasmäärä	612 600	604 833

HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

Milj. euroa	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	765,3	685,3
Satunnaiset erät	77,4	90,1
Tulorahoituksen korjauserät	-92,4	-103,9
	750,3	671,5
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 170,0	-1 167,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15,8	10,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	166,7	235,8
	-987,5	-921,3
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-237,1	-249,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-11,5	-7,5
Antolainasaamisten vähennykset	54,4	106,8
	42,8	99,3
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	848,9	263,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-248,3	-284,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10,2	-5,7
	610,8	-26,5
Oman pääoman muutokset	5,3	7,3
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-147,6	-15,6
Vaihto-omaisuuden muutos	-2,8	5,0
Saamisten muutos	5,2	-15,4
Korottomien velkojen muutos	-43,1	50,0
	-188,3	24,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	470,6	104,1
RAHAVAROJEN MUUTOS	233,5	-145,6
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 130,7	897,3
Rahavarat 1.1.	897,3	1 042,9
	233,5	-145,6
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien kertymä 5 vuodelta, 1000 euroa	-1 313 995	..
Investointien tulorahoitus, %	66,3	59,2
Lainanhoitokate	2,5	2,0
Kassan riittävyys (pv)	60	48

HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNITASE

VASTAAVAA	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		55,6	45,7
Muut pitkävaikutteiset menot		284,2	298,6
Ennakkomaksut		3,7	5,3
		343,5	349,6
Aineelliset hyödykkeet		0,0	
Maa- ja vesialueet		3 115,6	3 046,8
Rakennukset		5 213,1	4 960,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet		2 874,2	2 814,0
Koneet ja kalusto		636,5	626,0
Muut aineelliset hyödykkeet		19,5	19,9
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		588,9	596,7
		12 447,7	12 064,4
Sijoitukset			
Osakkuusyhteisöosuudet		226,5	169,4
Muut osakkeet ja osuudet		404,2	408,9
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0,0	45,9
Muut lainasaamiset		478,3	480,2
Muut saamiset		8,2	3,2
		1 117,2	1 107,8
TOIMEKSIANTOJENVARAT		391,1	418,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus		108,1	105,3
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset		34,9	21,8
Lyhytaikaiset saamiset		413,5	431,7
		448,4	453,5
Rahoitusarvopaperit		362,6	529,6
Rahat ja pankkisaamiset		768,2	367,7
VASTAAVAA YHTEENSÄ		15 986,7	15 395,9

VASTATTAVAA	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		2 972,4	2 972,4
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat		5,8	5,8
Arvonkorotusrahasto		1 821,6	1 828,1
Muut omat rahastot		758,8	735,5
Muu oma pääoma		734,1	734,2
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)		2 191,1	2 028,7
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)		194,6	138,3
		8 678,4	8 443,0
VÄHEMMISTÖOSUUDET		62,1	58,2
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoero		479,7	507,8
Vapaaehtoiset varaukset		182,2	182,6
		662,0	690,5
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevaraukset		189,2	205,0
Muut pakolliset varaukset		39,8	37,1
		229,0	242,1
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		522,2	696,7
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma		4 365,6	3 902,4
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		86,1	98,0
		4 451,6	4 000,4
Lyhytaikainen			
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		421,8	274,1
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		959,7	991,0
		1 381,5	1 265,1
Vieras pääoma yhteensä		5 833,1	5 265,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		15 986,7	15 395,9

Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	58,8	59,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	92,9	86,7
Kertynyt ylijäämä, euroa	2 385 629	2 166 990
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	3 894	3 583
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 euroa	4 787 332	4 176 558
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	7 815	6 905
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	478 325	526 114
Konsernin lainasaamiset, euroa/asukas	781	870

HELSINGIN ENERGIA

TULOSASKELMA	Milj. euroa	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIKEVAIHTO		746,6	766,5
Valmistus omaan käyttöön		3,5	4,8
Liiketoiminnan muut tuotot		34,0	18,3
Materiaalit ja palvelut			
Energian hankinta		-77,4	-54,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Voimalaitospolttoaineostot		-282,1	-321,2
Polttoainevarojen muutos		2,1	1,6
Aine- ja tarvikeostot		-19,5	-22,4
Ulkopuoliset palvelut		-31,6	-32,0
		-408,4	-428,5
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-53,4	-54,2
Henkilösivukulut		0,0	0,0
Eläkekulut		-15,0	-14,9
Muut henkilösivukulut		-2,3	-2,7
		-70,6	-71,8
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-51,5	-49,4
		-51,5	-49,4
Liiketoiminnan muut kulut		-51,4	-47,6
LIKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)		202,2	192,3
Rahoitustuotot ja -kulut			
Osinkotuotot		15,1	17,7
Muut korko- ja rahoitustuotot		5,9	8,1
Kunnalle maksetut korkokulut		-18,6	-18,2
Muille maksetut korkokulut		-0,5	-0,0
Muut rahoituskulut		-0,2	-0,1
		1,7	7,5
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA		203,9	199,8
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		0,0	2,7
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)		-0,3	-0,2
Korvaus peruspääomasta		-47,4	-47,4
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)		156,1	154,9
Tunnusluvut			
Sijoitetun pääoman tuotto, %		14,6	15,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		14,9	15,0
Voitto %		27,3	26,1

RAHOITUSLASKELMA	Milj. euroa	2013	2012
LIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Likeylijäämä (-) alijäämä		202,2	192,3
Oikaisut			
Suunnitelman mukaiset poistot		51,5	49,4
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		16,1	13,8
Rahoitustuotot ja -kulut		1,7	7,5
Korvaus peruspääomalle		-47,4	-47,4
Muut oikaisut		-32,6	-10,2
		-10,8	13,1
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		191,5	205,4
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) tai vähennys (+)		30,3	-30,5
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) tai vähennys (+)		-2,1	-1,6
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-12,5	30,2
		15,7	-1,8
LIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		207,1	203,6
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		0,0	
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-84,1	-92,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		0,0	0,7
Investoinnit muihin sijoituksiin		-61,1	-3,2
		-145,2	-94,7
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-145,2	-94,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		37,8	99,5
Pitkäaikaisten lainojen muutokset		45,6	-8,4
Oman pääoman muutokset ja voitonjako		-150,0	-200,0
		-66,6	-108,9
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-66,6	-108,9
RAHAVAROJEN MUUTOS		-4,7	0,0
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		10,1	14,8
Rahavarat 1.1.		14,8	14,8
		-4,7	0,0
Tunnusluvut			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000		643 949	..
Investointien tulorahoitus, %		175,9	263,2
Lainarahoitus, %		8,1	10,0
Kassan riittävyys, pv		5,3	7,5
Quick ratio		0,5	0,6
Current ratio		0,8	0,8

HELSINGIN ENERGIA

TASE	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		60,0	49,8
		60,0	49,8
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat		76,2	77,4
Verkosto		379,9	369,9
Koneet ja kalusto		271,2	281,7
Hankinta ennakkomaksut		9,0	5,4
Keskeneräinen käyttöomaisuus		11,6	6,4
		747,9	740,9
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		269,6	269,6
Muut osuudet		212,1	151,1
Muut sijoitukset		148,9	148,8
		630,5	569,4
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		82,9	80,8
		82,9	80,8
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset kunnalta		0,0	0,0
		0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		46,6	69,4
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä		0,0	2,6
Saamiset kunnalta		0,6	1,7
Siirtosaamiset		79,3	40,0
Siirtosaamiset saman konsernin yrityksiltä		0,0	6,2
Muut saamiset		15,3	19,1
		141,7	138,9
Rahat ja pankkisaamiset		10,1	14,8
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 673,2	1 594,7

TASE	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		474,3	474,3
Muut omat rahastot		52,7	52,7
Edellisten tilikaudien ylijäämä/alijäämä (-)		369,2	364,3
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)		156,1	154,9
		1 052,3	1 001,9
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Investointivaraus		95,3	95,3
Ympäristöpennivaraus		1,9	1,6
		97,2	96,9
PAKOLLISET VARAUKSET			
Muut pakolliset varaukset		8,4	8,4
		8,4	8,4
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat kunnalta		156,8	165,2
Muut velat		54,1	0,1
		210,8	165,3
Lyhytaikainen			
Lainat kunnalta		8,4	8,4
Korottomat velat kunnalle		0,8	0,8
Velat konsernin yrityksille		0,0	4,8
Ostovelat		38,2	46,0
Muut velat		239,4	200,8
Siirtovelat		17,5	17,0
		304,4	277,9
Vieras pääoma yhteensä		515,2	443,2
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 673,2	1 594,7
Tunnusluvut			
Omavaraisuusaste, %		68,7	71,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		66,0	56,5
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-), 1 000 e		525 360	474 908
Lainakanta 31.12., 1 000 e		225 161	173 570
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e		148 858	148 782

Tilinpäätös 2013

HELSINGIN SATAMA

TULOSASELMA	Milj. euroa	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIIKEVAIHTO		89,0	87,2
Valmistus omaan käyttöön		0,8	0,7
Liiketoiminnan muut tuotot		0,1	0,1
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-3,9	-3,8
Palvelujen ostot		-13,9	-15,0
		-17,8	-18,8
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-8,1	-8,6
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-2,3	-2,4
Muut henkilösivukulut		-0,5	-0,5
		-10,9	-11,5
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-31,8	-31,6
		-31,8	-31,6
Liiketoiminnan muut kulut			
Vuokratulot		-8,1	-7,8
Muut kulut		-0,4	-0,4
		-8,6	-8,2
LIIKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)		20,9	17,9
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot		0,2	0,7
Muut rahoitustuotot		0,0	0,1
Muulle maksetut korkokulut		-0,8	-2,3
Korvaus peruspääomasta		-6,3	-6,3
Muut rahoituskulut		-0,0	-0,0
		-6,9	-7,8
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA		14,0	10,1
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset kulut		-0,3	0,0
		-0,3	0,0
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA		13,8	10,1
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		11,9	11,9
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)		25,7	22,1
Tunnusluvut			
Sijoitetun pääoman tuotto, %		3,6	3,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		5,2	4,3
Liikelyliijäämä % liikevaihdosta		15,5	11,6

TASE	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		0,1	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot		109,3	116,6
		109,4	116,7
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset		46,7	47,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet		347,7	363,3
Koneet ja kalusto		0,5	0,6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		13,5	7,7
		408,3	419,4
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet		0,0	0,0
Muut saamisat jäsenkuntayhtymiltä		0,2	0,2
		0,2	0,2
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamisat			
Lyhytaikaiset saamisat			
Myyntisaamisat		7,1	5,9
Saamisat kunnalta		0,6	0,6
Muut saamisat		0,3	0,4
Siirtosaamisat		0,0	0,1
		8,0	7,0
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit		42,0	32,0
Rahat ja pankkisaamisat		25,8	24,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ		593,7	600,0

RAHOITUSASELMA	Milj. euroa	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelyliijäämä (-) alijäämä		20,9	17,9
Poistot ja arvonalentumiset		31,8	31,6
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korvaus peruspääomasta		-6,3	-6,3
Muulle maksetut korkokulut		-0,8	-2,3
Muut		0,0	0,8
		45,5	41,8
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot		-13,3	-15,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		0,0	0,0
		-13,3	-15,9
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		32,2	25,9
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		-19,8	-19,8
		-19,8	-19,8
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos muilta		-1,0	-1,1
Korottomien velkojen muutos muilta		-0,3	-3,1
		-1,3	-4,2
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-21,1	-24,0
RAHAVAROJEN MUUTOS		11,1	1,9
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		67,8	56,6
Rahavarat 1.1.		56,6	54,8
		11,1	1,9
Tunnusluvut			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000 euroa		120 212	..
Investointien tulo-rahoitus, %		344,1	262,6
Lainanhoitokate		2,3	2,0
Kassan riittävyys, pv		321	252
Quick ratio		3,03	2,38
Current ratio		2,07	1,73

TASE	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		60,2	60,2
Edellisten tilikauden yli-/alijäämä		112,1	90,1
Tilikauden yli-/alijäämä		25,7	22,1
		198,0	172,3
POISTOERO JA VAPAAEHTOISAT VARAUKSET			
Poistoero		202,4	214,3
		202,4	214,3
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		156,8	176,6
		156,8	176,6
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		19,8	19,8
Saadut ennakot		11,6	10,1
Ostovelat		0,8	2,0
Korottomat velat kunnalle		0,6	0,9
Velat konsernin yrityksille		0,0	0,0
Muut velat		0,3	0,3
Siirtovelat		3,4	3,6
		36,5	36,8
Vieras pääoma yhteensä		193,3	213,4
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		593,7	600,0
Tunnusluvut			
Omavaraisuusaste, %		68,8	65,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		204	233
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-) 1 000 e		137 845	112 128
Lainakanta 31.12., 1 000 e		176 604	196 449
Lainasaamisat 31.12., 1 000 e		210	210

HKL-LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	Milj. euroa	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIKEVAIHTO			
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin		4,7	1,7
Liikennöintikorvaukset		78,1	76,6
Infrakorvaukset		61,7	61,2
Muut myyntituotot		0,2	0,2
		144,6	139,7
Valmistus omaan käyttöön		6,3	4,8
Liiketoiminnan muut tuotot		21,9	18,3
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-15,5	-14,9
Palvelujen ostot		-28,9	-30,9
		-44,4	-45,8
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-42,1	-40,0
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-12,0	-11,2
Muut henkilösivukulut		-2,3	-2,2
		-56,4	-53,4
Poistot ja arvonalentumiset		0,0	0,0
Suunnitelman mukaiset poistot		-33,6	-31,1
		-33,6	-31,1
Liiketoiminnan muut kulut			
Vuokratkulut		-6,7	-6,3
Muut kulut		-1,3	-0,9
		-8,0	-7,2
LIIEYLIJÄÄMÄ		30,3	25,4
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot		0,0	0,0
Muut rahoitustuotot		0,0	0,0
Kunnalle maksetut korkokulut		-0,2	-0,5
Muilla maksetut korkokulut		-2,0	-1,0
Korvaus peruspääomasta		-8,4	-8,4
Infrakorko		-10,9	-10,9
Muut rahoituskulut		-0,0	-0,0
		-21,6	-20,8
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA		8,7	4,6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-1,4	-6,6
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		-5,0	3,9
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)		2,3	1,9
Tunnusluvut			
Sijoitetun pääoman tuotto, %		5,1	4,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		3,7	2,9
Voitto %		6,0	3,3

RAHOITUSLASKELMA	Milj. euroa	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelyliikenne (-) alijäämä)		30,3	25,4
Poistot ja arvonalentumiset		33,6	31,1
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korvaus peruspääomasta		-8,4	-8,4
Infrakorko		-10,9	-10,9
Kunnalle maksetut korkokulut		-0,2	-0,5
Muut		-2,0	-1,0
		42,4	35,6
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Tuotantoinvestoinnit		-37,5	-29,5
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit		-45,9	-47,1
Pysyvien vastaavien myyntituotot		2,1	0,0
		-81,2	-76,6
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-38,8	-40,9
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Lainakannan muutokset, pitkäaikainen			
Muilla saatujen lainojen lisäys		70,0	50,0
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen vähennys		-2,0	-2,0
Muilla saatujen lainojen vähennys		-4,2	-2,1
Lainakannan muutokset, lyhytaikainen			
Muilla saatujen lainojen vähennys		2,1	2,1
		65,9	48,0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos		-1,7	0,4
Saamisten muutos kunnalta		-20,0	2,0
Saamisten muutos muilta		2,2	9,2
Korottomien velkojen muutos kunnalta		-9,0	-9,0
Korottomien velkojen muutos muilta		1,4	-9,6
		-27,1	-7,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		38,8	41,0
RAHAVAROJEN MUUTOS		-0,0	0,0
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		0,2	0,2
Rahavarat 1.1.		0,2	0,1
		-0,0	0,0
Tunnusluvut			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000 euroa		-158 552	...
Investointien tulorahoitus, %		50,8	46,5
Lainanhoitokate		5,3	6,6
Kassan riittävyys, pv		0,3	0,3
Quick ratio		0,8	0,3
Current ratio		0,9	0,4

HKL-LIIKELAITOS

TASE	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		0,8	1,0
Ennakkomaksut		0,3	0,1
		1,1	1,0
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset		208,4	188,7
Kiinteät rakenteet ja laitteet		188,4	167,4
Koneet ja kalusto		114,4	119,2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		84,2	77,5
		595,4	552,8
Sijoitukset		0,0	
Osakkeet ja osuudet		38,2	33,3
		38,2	33,3
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		5,9	4,2
		5,9	4,2
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Muut saamiset		0,0	0,0
		0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		0,8	3,0
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä		13,3	10,7
Muut saamiset kunnalta		17,4	0,0
Muut saamiset		0,0	0,2
Siirtosaamiset		0,3	0,2
		31,9	14,1
Rahat ja pankkisaamiset		0,2	0,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ		672,7	605,6

TASE	Milj. euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		93,8	93,8
Koroton peruspääoma		286,2	286,2
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		10,3	8,5
Tilikauden yli-/alijäämä		2,3	1,9
		392,7	390,3
POISTOERO JA VAPAAHEITOSET VARAUKSET			
Poistoero		37,8	36,3
Vapaaheitoiset varaukset		14,9	10,0
		52,7	46,3
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat kunnalta		21,0	23,0
Lainat rahoituslaitoksilta		163,7	97,9
		184,7	120,9
Lyhytaikainen			
Lainat kunnalta		2,0	2,0
Lainat rahoituslaitoksilta		4,2	2,1
Saadut ennakot		0,0	0,0
Ostovelat		3,5	4,8
Korottomat velat kunnalle/kuntayhtymälle		12,7	8,1
Muut velat kunnalle		0,0	13,7
Muut velat		4,4	3,4
Siirtovelat		15,8	14,0
		42,6	48,1
Vieras pääoma yhteensä		227,3	169,0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		672,7	605,6
Tunnusluvut			
Omavaraisuusaste, %		66,2	72,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		136,5	107,0
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-) 1 000 e		12 643 136	10 316 269
Lainakanta 31.12., 1 000 e		190 905	138 663

HELSINKI

Perustettu vuonna 1550
Pääkaupunki vuodesta 1812

ALUE JA YMPÄRISTÖ

Kokonaispinta-ala	716 km ²
Maapinta-ala	216 km ²
Väestötiheys	
henkilöitä/maa-km ²	2 832
Rantaviiva	123 km
Saaria	315

KESKILÄMPÖTILAT 2013

koko vuosi	7,8°C
lämpimin kuukausi, heinäkuu	18,1°C
kylmin kuukausi, helmikuu	-5,2°C

VÄESTÖ

Väkiluku 2013/2014 612 664

Ikäjakautuma, %:	
0–6	7,1
7–15	7,5
16–64	69,3
65–74	9,3
75+	6,8
Elinajanodote 2008–2012	79,9
miehet	76,5
naiset	82,7
Suomen kansalaisia, %	91,4
Ulkomaisten kansalaisia, %	8,6
Suomenkielisiä, %	81,3
Ruotsinkielisiä, %	5,9
Muunkielisiä, %	12,8

ASUMINEN 2012

Asuinhuoneistoja yhteensä	336 409
omistusasuntoja	44,0 %
Asumisväljyys, m ² /henkilö	34,1
Kaupungin omistamia vuokra-asuntoja	49 564

TYÖMARKKINAT

Työpaikkoja 2013	417 281
alkutuotanto (TOL A–B)	0,1 %
jalostus (TOL C–F)	10,9 %
palvelut yhteensä (TOL G–S)	88,2 %
markkinapalvelut (TOL G–N)	53,2 %
julkiset palvelut (TOL O–S)	35,0 %
muu tai tuntematon (T–X)	0,8 %
Yrityksiä yhteensä 2012	40 173
Työvoima (15–74-vuotiaat) 2013	
työllisiä	318 651
työttömiä	22 877
työvoimaosuus, %	70,6
Työttömyysaste, %	6,7

LIIKENNE 2013

Rekisteröityjä autoja 1 000 asukasta kohti	406
Kaupungin sisäisen joukko-liikenteen matkoja yht.	209 milj.
Matkapuhelimia 100 asukasta kohti (koko maassa)	171
Internet-käyttäjät (16–74v) osuus väestöstä	95,5 %

ENERGIA- JA VESIHUOLTO 2012

Sähkön myynti	7 526 GWh
Kaukolämmön myynti	7 302 GWh
Veden myynti (pääkaupunkiseutu)	70,7 milj.m ³
Vedenkulutus asukasta kohti päivässä (pääkaupunkiseutu)	229 l
Puhdistetun jäteveden määrä	113,8 milj.m ³

TERVEYDENHUOLTO 2013

Kaupungin terveysasemia	26
Kaupungin sairaaloita ¹	6
Perusterveydenhuolto:	
Perusterveydenhuoltokäyntejä yhteensä	4,5 milj.
terveysasemakäyntejä yms.	4,0 milj.
hammashuoltokäyntejä	0,5 milj.
yhteensä asukasta kohti	7,4
Laitoshoidossa keskimäärin päivittäin	1 122
omissa sairaaloissa	1 081
ostopalvelusairaloissa	41
yhteensä 1 000 asukasta kohti	1,8

Erikoissairaanhoido:	
Poliklinikkakäyntejä yhteensä	1,0 milj.
omissa yksiköissä	0,3 milj.
ostopalvelupoliklinikoilla	0,7 milj.
yhteensä asukasta kohti	1,6
Laitoshoidossa keskimäärin päivittäin	993
omissa yksiköissä	260
ostopalvelusairaloissa	733
yhteensä 1 000 asukasta kohti	1,6

¹ Herttoniemi, Laakso, Malmi, Suursuo, Haartman, Aurora

SOSIAALITOIMI

Lasten päivähoitopaikkoja ¹ sataa 1–6-vuotiaasta kohti	64,5
Vanhusten käytössä olevat palvelutalopaikat	3 021
sataa yli 75-vuotiaasta kohti	7,2
Laitoshoitopaikkoja ²	1 727
sataa yli 75-vuotiaasta kohti	4,1

¹ Sisältää kunnalliset päiväkodit, perhepäivähoidon ja ostopalvelupäiväkodit

² Sisältää laitospalvelut ja pitkäaikaishoidon

KOULUTUS 2012

Koulutusrakenne:

15-vuotta täyttäneistä, %	
korkeintaan perusasteen tutkinto	28
keskiasteen tutkinto	33
korkea-asteen tutkinto	39

Oppilaitokset Helsingissä 2013:

Yliopistoja	6
Ammattikorkeakouluja	5
Ammatillisia oppilaitoksia	23
Peruskouluja ja lukioita	166

KULTTUURI JA VAPAA-AIKA 2013

Kaupunginkirjasto:

Lainoja, milj. kpl	8,9
Lainoja asukasta kohti	14,6
Museoita	65
Ulkoiluteitä ja kuntoratoja, km	216
Uimahalleja	13
Liikuntasalit ja hallit	32

MATKAILU 2013

Matkustajaliikenne (milj. matkustajaa):

Helsinki-Vantaa lentoaseman kautta	15
Helsingin sataman kautta	12
Helsingin rautatieaseman kautta	48
Hotelleihin saapuneita matkustajia (milj.) 2012	2,0
yöpymisiä yhteensä	3,1
siitä ulkomaalaiset	1,7
Hotelleja	53
huoneita	8 435
vuodepaikkoja	15 733
Kansainvälisiä kongresseja ja tapahtumia	288
osallistujia	31 437

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia

Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1

00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihde 09 310 1641
www.hel.fi